

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Vasaris — February 12, 1968 Nr. 18

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VIETNAMEO PAMOKA

TRISALĖ KOMUNISTŲ OFENZYVA AZIJOJE
PARODĖ Į KOKIĄ SUNKIĄ PADĖTĮ PAKLIU-
VO JAV PERLEISDAMOS INICIATYVĄ PRIE-
ŠUI IR TIKĖDAMOS, KAD JIS YRA SUSKILĖS
Į DAUGELĮ TARP SAVĖS KOVOJANČIŲ
FRAKCIJŲ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Šiomis dienomis rašyti apie Vietnamą yra labai nedėkingas užsiėmimas, iki parašytosios eilutės pasieks skaitytoją, padėtis gali būti dramatiškai pasikeitusi. Ne paisant to, įvykius tame pietryčių Azijos kampe negali apeiti tylomis. Jie pasidarė per daug reikšmingi, bent psichologiškai -- ką sunku išreikšti skaičiais.

Skaiciais imant JAV nuostoliai per komunistinės ofenzyvos savaitę Pietų Vietname nebuvo labai įspūdingi: per didžiųjų švenčių savaitgalius pačioje Amerikoje eismo nelaimėse žūva daugiau žmonių, tačiau pats tos ofenzyvos -- sunkilimų praktiškai beveik

visuose Pietų Vietnamo miestuose -- faktas verčia susimastyti ir 'sakalus' ir 'balandžius'.

Kaip žinia, amerikiečių žvalgybos duomenimis reikėjo laukti stambesnio puolimo iš reguliarios šiaurinio Vietnamo kariuomenės pusės. Surinktos žinios ir iš jų padarytos išvados buvo tik iš dalies teisingos. Komunistai visa jėga puolė ne ten, bet pietinio Vietnamo miestuose. Greičiausia jie tais puolimais norėjo priversti atitraukti kariuomenę iš šiaurės, lygiai kaip savo ruošimusi pulti Khe Sahn jie jau buvo priverstę sutelkti ten daugiau kariuomenės, paliekant jos mažiau krašto viduje.

Abiem savo ėjimais komunistai privertė plačiau išmėtyti amerikiečių kariuomenės jėgas, negu tai būtų pageidautina. Pagaliau 'Pueblo' pagrobimas privertė amerikiečius dalį savo jėgų nukreipti daug toliau į šiaurę -- Korėją.

Jei vieno iš generalinės ofenzyvos elementų -- puolimo iš šiaurės -- buvo tikėtasi, kiti du buvo staigmena. Tiesa, buvo duomenų manyti, kad komunistai puls miestus kaip tik per budistų Naujų Metų šventes, nes tai sudaro jiems puikią progą. Pagaliau ir 'Pueblo' buvo pasiųstas į Korėjos pakraščius ne dėlto, kad nebūtų jokio įtarimo. Atvirkščiai -- padidėję incidentai prie paliaubų linijos, siuntimas specialios komandos nužudyti Pietų Korėjos prezidentą, -- visa tai priminė, kad toje pasaulio vietoje dar toli iki taikos.

Iš viso tačiau prašosi dvi išvados. Pirmą, negalima palikti iniciatyvos priešui ir nesitikėti jokių staigmenų. Ant-

ra, kalbos apie komunistinio pasaulio suskilimą į daugelį centrų -- 'policentrizmą' yra teisingos tik iš dalies. Kaip tik atsiranda progą padaryti didesnių ar mažesnių nemalonumų amerikiečiams, komunistų blokas pasirodo toks pat vie ningas, kaip kad buvo pačiam Stalinui valdant.

Artėjančių rinkimų progą abu tie momentai galėtų ir turėtų būti iškelti ir išryškinti. Jei tai būtų padaryta, komunistai su savo ofenzyva būtų nemažai pasitarnavę amerikiečiams. Tačiau išrinkimo siekią politikai nori pataikauti masėm. Toks Richardas Nixonas, kuris atrodo gana blaiviai įvertina padėtį, per rinkiminę kampaniją Wisconsinė paklaustas, ar jis būtų už atominį ginklų panaudojimą Vietname, atsakė, kad ne.

Bet kas būtų, jei atominiai ginklai būtų vietiniais išgelbėjimas? Ar jų panaudojimas būtų reikštingas naują pasaulinį karą? Juk kelios bombos gali sunaikinti ir šiaurinį Vietnamą ir šiaurinę Korėją! Idomu, kad svarstant, kodėl JAV nepasiuntė savo lėktuvų 'Pueblo' apgynimui, paaiškėjo, kad keli ar keliolika lėktuvų, laikyti paruošties stovyje Pietų Korėjoje buvo apginkluoti atominėmis bombomis. Kitaip sakant, 'Pueblo' nebūtų pagrobtas, jei komunistai žinotų, kad už puolimo atvejų amerikiečiai smogtų visa savo jėga. Moralinė atmosfera tačiau sudaryta tokia, kad nė vienas kandidatas į prezidentus nenori kalbėti apie atominį ginklų panaudojimą ir tuo pačiu provokuoja naujus komunistų užpuolimus.

Argumentas, kad atominį bombų panaudojimą išsuktų trečią pasaulinį karą neišlaiko jokios kritikos. Juk jei sovietai, kurie vieni gali panaudoti tuos ginklus ir prieš Ameriką, negali

(Nukelta į 2 psl.)

Filatelistų Draugijos "LIETUVA" jubiliejinės pašto ženklų parodos ruošimo komitetas. Sėdi iš kairės: E. Petrauskas, parodai ruošti komiteto pirm., B. Jurėnas, dr.-jos steigėjas ir dabartinis valdybos pirm., Ignas Sakalas, V. Urbonas ir E. Jasūnas, Stovi: St. Ivanauskas, R. Fabijonas, V. Lesniauskas ir V. Lukoševičius.

DVIGUBA SUKAKTIS

1968-ji metai kiekvienam lietuviui yra be galo svarbūs ir reikšmingi, nes minime Lietuvos Valstybės atstatymo 50-ties metų sukaktį. Minėsime šią sukaktį, de-ja, ne džiūgavimais, nes Tėvynė yra pavergta, bet ir ne liūdesiu, o šventa rimtimi ir pasiryžimu viską daryti, kad sulauktumėm antrojo Lietuvos Valstybės atstatymo.

Lietuviai filatelistai be šios mums visiems svarbios šventės mini šiais metais dar ir kitą svarbią sukaktį: 1918 metų gruodžio 27 dieną atstatytos Lietuvos valstybės Paštų Valdyba Vilniuje išleido pirmuosius du lietuviškus pašto ženklus. Tai buvo pirmosios Vilniaus laidos 10 skatikių ir 15 skatikių pašto ženklai.

Chicagoje veikianti Filatelistų Draugija "LIETUVA" jau seniai pradėjo ruošti šias dvi sukaktis itin gražiai paminėti. Dar prieš du metus, ruošiant XII-ją parodą 1941-ųjų metų sukilimui prisiminti, buvo kilusi mintis prašyti JAV vyriausybę išleisti pašto ženklą Lietuvos Nepriklausomybės atgavimui atžymėti. Paaškęs, kad tuo reikalu pradėjo rūpintis Amerikos Lietu-

vių Taryba, filatelistų dr.-ja nutarė remti Tarybos sumanymą ir pasiūlė savo pagalbą.

Tačiau Chicago lietuviai filatelistai lyg ir nujausdami, kad Amerikos paštas lietuviams ženklo neišleis, nutarė taip retą dvigubą aukštinį jubiliejų būtinai pašto ženkluose atžymėti.

Ir štai, veiklaus ir ryžtingo draugijos biuletenio redaktoriaus E. Petrausko sumanymu ir pastangomis šis nutarimas jau įvykdytas. Amžinos Atminties draugijos vicepirmininko Griniaus-Green giminės p.p. Rimkai buvo dovanoję filatelistų draugijai nemažą kiekį velionies paliktų ne- vartotų Lietuvos pašto ženklų. Gavus Lietuvos Diplomatinijos šefo p. Lorzaičio sutikimą ir atitinkamų Amerikos įstai-gų leidimą, tie ženklai buvo perspausdinti gra-žiu aukso įrašu. Taip pat atspausdinta tiems ženkliams ir daugiaspalviai suvenyriniai lapai. Šie perspausdinti suvenyriniai pašto ženklai yra labai patrauklūs ir turi nepaprastą pasisekimą ne tik lietuvių, bet ir kitataučių filatelistų tarpe.

Be to, draugijos narių A. Beleskos ir L. Kairio sumanymu bei rūpesčiu išleisti gražūs dr. J. Basanavičiaus dviejų spalvų ženkliukai (seals), kuriuos mes lietuviai turėtumėm plačiai vartoti klijuodami bent vieną jų ant siunčiamų laiškų.

Dvigubo jubiliejaus proga draugija išleido labai gražius daugelio spalvų vokus kasdieniniam susirašinėjimui ir idomų parodos leidinį.

O svarbiausias lietuvių filatelistų darbas šiam dvigubam jubiliejui kitataučių tarpe išreklamuoti yra XIII-ji paroda, kuri ruošiamą New Yorko filatelistams talkininkaujant ir kuri bus didžiausia iš visų buvusių. Parodos mecenatas St. Balzekas, Jr. ir ši kartą mielai leido ne-

mokamai naudotis savo didžiulėmis automobilių prekybos patalpomis.

Draugijos Valdybos pirmininkui Ig. Sakalui ir Parodos Rengimo Komisijos pirmininkui B. Jurėnui vadovaujant, o talkininkams padedant, visi paruošiamieji darbai jau atlikti ir belieka laukti parodos atidarymo.

Išsidėmėtina, kad ir šiai parodai lietuviams filatelistams pavyko gauti pašto ištaigos skyrių, kur visa korespondencija bus antspauduojama specialiu šiai lietuvių parodai skirtu antspaudu. Idomu, kad B. Jurėno pastangomis šis dvigubas jubiliejus nepaprastai gerai išreklamuotas amerikiečių spaudoje, radijo ir TV stotyse. Jis išsiuntinėjo virš šimto laiškų-kvietimų. Jau yra gauta sveikinimai iš paties JAV Prezidento, senatorių, kongresmanų ir kitų žymių asmenų. O draugijos garbės nario Norkaus-Norton rūpesčiu didelį tiražą turįs filatelinis žurnalas "Linn's Weekly Stamp News" visą savo numerį prieš Vasario 16 skiria Lietuvai ir jos pašto ženkliams.

Belieka, kad ir visi Chicago lietuviai įvertintų lietuvių filatelistų pastangas bei darbą ir savo gausiu atsilankymu tai įrodytų. Ypač lietuviškasis jaunimas turėtų daugiau domėtis lietuviškais pašto ženklais, juos pamilti ir rinkti. Paroda bus atidaryta tris dienas, ir kiekvienas turėtų rasti bent valandą laiko ją aplankyti ir pamatyti pačius pirmuosius bei visus kitus Lietuvos pašto ženklus ir jų išgyti.

Iškilmingas parodos atidarymas -- penktadienį, vasario 16 dieną 6 val. vakare. Šeštadienį, vasario 17 d. paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakar. Sekmadienį, vasario 18 d. paroda atidaryta nuo 10 val. ryto ir uždaroma 6 val. vakare. Adresas: Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 4012 Archer Ave., Chicago, Ill.

IS VISO PASAULIO

• KARO EIGA Vietname parodė, kad gynybiniams pramatyta, statinė JAV strategija netelkia žadėto laimėjimo. Nei krašto pacifikacijos pastangos, nei "laipsniškas" valymas partizanų užimtų vietovių nedavė laukto rezultato. Jei šiuo metu prasidėtų taikos derybos, komunistai jose dalyvautų iš daug stipresnių ir jiems palankesnių pozicijų.

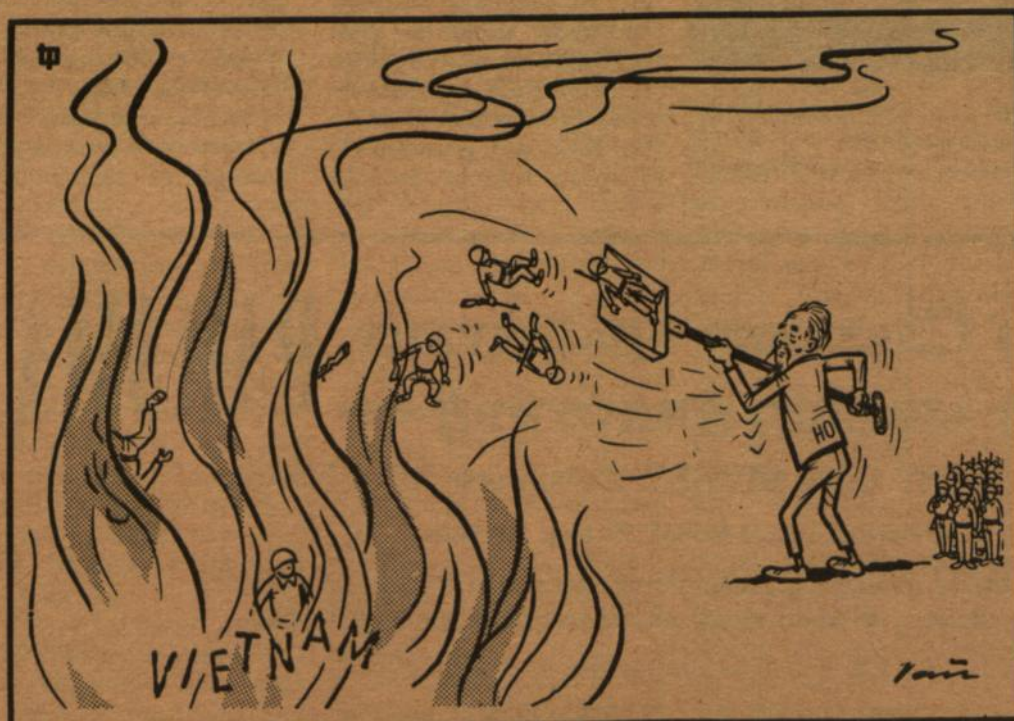
Nors, iš kitos pusės, yra nuomonių, jog savo atakomis Vietnamo miestuose siekė sukilimų prieš Saigono vyriausybę komunistai taip pat savo tikslo neatsiekė. Kovose žuvo virš 20,000 gerai paruoštų karių ir partizanų. O tai negali neatlikti jų tolimesnėms pastangoms.

Kautynėse pasirodė rusų moderniausios gamybos tankai ir sunkieji ginklai rodo, jog ir Kremlius pastaruoju laiku savo didesne parama ginklais prisideda ne prie taikos siekių, o prieš amerikiečių pralaimėjimo.

Gen. Westmoreland dar kartą bandė įtikinti Washingtoną, jog skirtam darbui įvykdyti stinga žmonių. Be to, Vietnamo gyvenimo akyse smarkiai kritę Saigono vyriausybės prestižas. Gyventojai nebetiki savo saugumu, kada partizanai puola netik miestus, bet ir JAV ambasadą.

• "SOV. S-GOS TIKSLAS", sako vienas Europos diplomatų "yra erzinti ir nukraujuoti Ameriką, jos pavojingiausią priešą. Kad Sov. S-ga eitų į karą dėl Vietnamo ar Korėjos, dar toliimas reikalas. Sov. S-ga visuo-met gali atsitraukti, kaip Kubos atvejui. O kol kas ji gali ramiai sėdėti ir džiaugtis. JAV ir R. Kinijos karas sunaikinų Kinijos atominį arsenalą, tuo pačiu pašalinant konkurento pavojų. O iki tol JAV aiškvoja žmones ir ginklus ribotiems karams, kurie Sov. S-gai pigiai kainuoja. Neveltui Kosyginas vengia tarpininko vaidmens, kad ištrauktų JAV kaštonus iš ugnies. Jis užimtas trinant rankas iš džiaugsmo ir skaičiuojant savo laimėjimus.

• KONFLIKTAS KORėjoJE skiriasi nuo Vietnamo tuo, kad Korėja turi bendrą sieną ne tik su Kinija, bet ir su Sov. S-ga. Su abiem tom valstybėmis Š. Korėja turi savitarpinės pagalbos sutartis.

Atmosferai įkaitinti...

Lietuvos vardo kilmė

Doc. J. K. GASIS

(3)

Čia pridėjama foto-statinė žemėlapių nuotrauka.

Pagal šį žemėlapią lietuviškųjų žemių šiaurinė riba pradedant nuo Baltijos jūros ties Šventajai iki Daugpilio parodoma maždaug taip kaip ji ėjo nepriklausomybės laikais su Latvija, tik ties Daugpiliu praeidama gal tik 5 km. atstume nuo Dauguvos į pietvakarius. Lietuviškųjų žemių rytinė riba nurodyta maždaug tokia: Sileinė, Apsas, Vasiūnai, Pastovis, vakarinė pusė Naročiaus ežero į pietus eidama ties Zaskonimis pasiekia Nerį ir toliau pietų kryptimi eidama pasiekia Beržūnos upę ir tada pagal Beržūnos upę iki Nemuno. Nuo ten galima skaityti, kad prasideda lietuviškųjų žemių pietinė siena, kuri nuo Beržūnos santakos su Nemunu iki Morinės ėjo Nemunu, nuo ten maždaug vakarų šon ten maždaug vakarų kryptimi tik keliais kilometrais pro pietus nuo Lydos, maždaug, tiesia linija į vakarus pro Jokūbonis ir Pariečę iki pasiekia Nemuną tarp Gardino ir Merkinės, kur Juodoji Anča iš vakarų įteka į Nemuną. Nuo ten pagal Juodąją Ančą iki jos aukštupio ir toliau maždaug į šiaurę iki Vištyčio ežero. Nuo ten prasideda prūsų žemių pietinė riba.

Ji eina maždaug vakarų, maždaug pietvakarių kryptimi iki Vislos, panašiai kaip ėjo Lenkijos ir Rytprūsų riba 1938 m. Vakarinė Prūsų riba ėjo Vislos upę žemyn, bet nepriešus Gdanskui, gal 15 km. atstume nuo jo, pasuka nuo Vislos į šiaurės rytus ir įsiremia į Aismarės. Toliau riba nebenurodyta, bet reiktų suprasti kad eina Aismarėmis iki Piliavos, o nuo ten jau

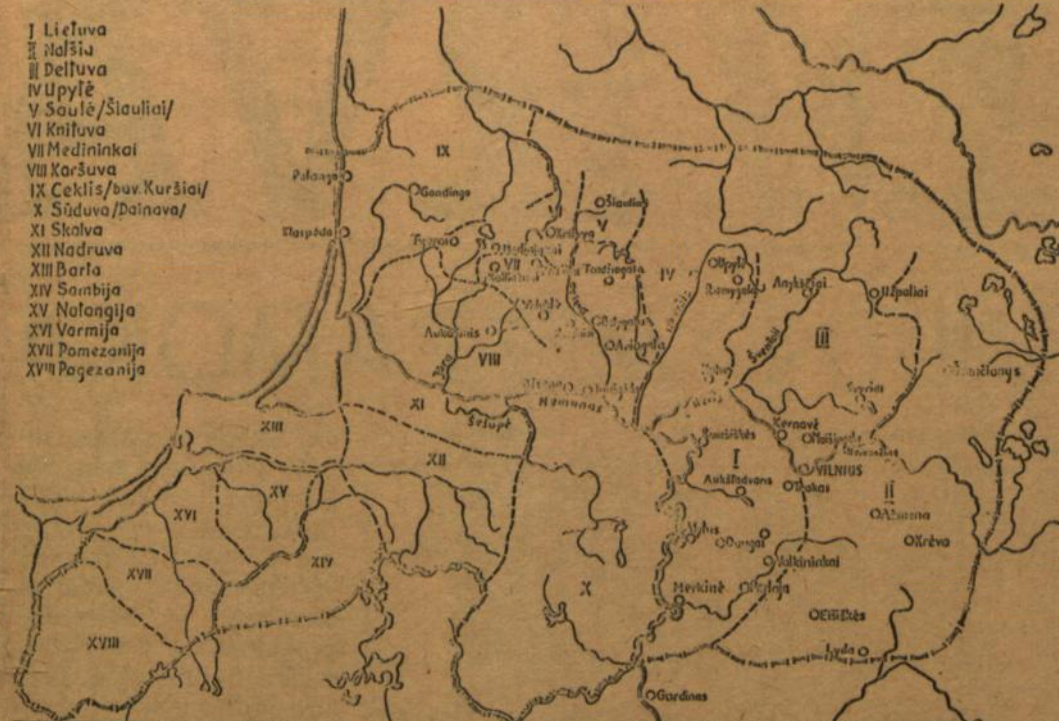
Baltijos jūra iki Šventosios, kur susitinka su šiaurine siena, kuri jau aprašyta. Visa šiose ribose esanti prūsų ir lietuvių teritorija padalinta į 18-ka sričių arba apygardų. Žemėlapyje sričių vardai - pavadinimai užrašyti romėnų numeriais ir tik žemėlapių viršutiniame kairiam kampe surašyta koks Nr. kokią sritį reiškia. Kurios tų sričių priskiriamos prūsams ir kurios lietuviams, aiškiai nenurodyta.

Neginčijamai prūsijos sritimis skaitau sekančias: pradedant Nr. XI Skalva, XII Nadruva, XIII Barta, XIV Sambija, XV Notangija, XVI Varmija, XVII Pomezanija, XVIII Pogezanija. Žemėlapyje nurodytos ir šių sričių ribos. Nesigilinant į smulkmenas, bet dėl teisybės reikia pastebėti, kad Prūsijos istorikas prof. Dr. Voigt parašęs išsamią (9 tomų) Prūsijos istoriją, kuri buvo išleista Karaliaučiuje maždaug prieš 150 metų (tuo laiku vokiečių mokslininkai pasižymėjo ypatingu kruoštumu ir objektyvumu ir galėjo nevaržomai spausdinti taip kaip parašyta) duoda smulkų ir pilną prūsų giminių aprašymą, nužymėdamas jų gyvenamąsias vietas; taipogi dabar Bostone išleista Lietuvių Enciklopedija duoda eilę straipsnių apie prūsus; straipsniai rašyti mūsų dabartinių autoritetų. Palyginus pridėto Lomianskio-Salio žemėlapią

pio žinias su Vigoto žiniomis ir su L. Enciklopedija, galima pasakyti, kad jos ne visur sutampa. Pv., imkime svarbiausiąją prūsų sritį Sambiją arba Sembą. L. Enciklopedija duoda šios srities ribas panašiai kaip ir Voigt. Žiūr. L. E. XXVII tom. 231 psl. "Sembą žymiausia šiaurinė senosios prūsų žemės sritis, supama Aismarių, Baltijos jūros ir Kuršių Marių". Iš šių trijų ribų aišku, kad čia kalbama apie tą pačią sritį kuri pridėtam L.S. žemėlapyje numeris XIII gi tai reiškia Barta. Sambija L.S. žemėlapyje paženklinata numeriu XIV ir parodoma kad tai pietinė prūsų žemė, ten kur pagal Voigt ir pagal L. Enciklopediją turi būti Barta. Tad visai aišku, kad pridėtam L.S. žemėlapyje šios dvi žemės sukeistos. Kas padarė tą sukeitimą ar Lomianskio ar Salio raštinė aš nežinau, nes originale Lomianskio žemėlapiu man neteko matyti; bet kad čia yra klaida reikalinga pataisymo, tas aišku kaip ant delno.

Voigt'as prie prūsijos žemių dar duoda Sudaviją ir Galindiją. L.S. žemėlapyje Galindija visai nepamiršta, o Sudavija (Dainava) duota, aiškiai nepasakant ar ji lietuvių ar prūsų žemė.

Jos ribos nurodytos maždaug kaip dabartinės Suvalkijos kad būtų, pridėjus Suvalkus ir Augustavą. Taipogi visai nenurodyta kur yra Jotvinkiai. Trumpai sakant, žemėlapyje yra žymių šališkumų: parodytos prūsų žemės, kurias nukariavo ordinas, ir nutylima apie tas, kurios buvo užimtos lenkų.

□ Lietuvių ir Prūsų žemės XIII a. (Pagal H. Lomianskio žemėlapią Studja nad początkami społeczeństwa nałtuta lituanickiego. Tom II. Wilno 1929.)

žemėlapyje yra žymių šališkumų: parodytos prūsų žemės, kurias nukariavo ordinas, ir nutylima apie tas, kurios buvo užimtos lenkų.

Žemėlapyje rodomos sekančios lietuviškųjų giminių sritys: I - Lietuva, II Našija, III Deltuva, IV Upių, V Saulė (Šiauliai), VI Kniuva, VII Medininkai, VIII Karšuva, IX Cekiš (buv. Kuršiai), X Sūduva (Dainava) apie kurią jau minėjau kalbėdamas apie Prūsų žemes.

Pirmoji sritinė žemė vadinosi Lietuva, jos ribos buvo tokios: šiaurinė riba, pradedant vakarus nuo Kauno pagal Nerį beveik iki Vilniaus, arba tiksliai sakant, iki ten kur į Nerį įteka upė Vokė (apie 10 km. į vakarus nuo Vilniaus, dabar ten yra popieriaus fabrikas);

Rytinė riba -- pagal minėtąją upę Vokę nuo Nerio iki Merkio ties Rudninkais, kur Vokės upė iš Papiškio ežero prasideda. Vokės upė dabar nėra didelė -- apie 42 km. ilgumo, bet ji teka giliu ir plačiu kloniu, kuriuo ledynų amžiu baigiantis tekėjo Neris į Merkį ir toliau pagal Merkį į Nemuną. Toliau maždaug nuo Rudninkų į pietus sritinės Lietuvos riba, kaip ji parodyta L.S. žemėlapyje, ėjo rytiniu arba kairiuoju Merkio krantu, atsitraukdama apie 10 ar 15 km. toliau nuo upės vagos, ir ties Pariečę pasiekdama lietuviškųjų žemių pietinę ribą. Nuo Pariečės į pietvakarius link Nemuno, kur iš vakarų įteka Juodoji Anča į Nemuną, buvo sritinės Lietuvos pietinė riba. Nuo Juodosios Ančos pagal Nemuną upę iki Prienų ėjo sritinės Lietuvos vakarinė riba (galimas dalykas kad keliais šimtais metų anksčiau ta riba ėjo Nemunu iki Nemunos pasiekė Nerį prie Kauno, bet iki

XIII a. pradžios sritinė Lietuva buvo jau prasiplėtusi į rytus ir pietus nuo Merkio, ir į šiaurės vakarus per Nemuną nuo Prienų link Veršvų, taip kad tarp Prienų ir Viliampolės jau abi pusės Nemuno priklausė Sritinei Lietuvai). Gal tas vakarinėje -- pietinėje Nemuno pusėje esąs žemės plotas, tarp Veršvų, Rumšiškių ir Prienų, ir bus buvusi ta žemė, kuri minima danų Notoje ir vadinama Sudavijos Lietuva?

Kaip ten bebūtų, svarbu išsiaiškinti, kad originali Lietuva vadinosi tik sritinė žemė esanti tarp upių: Nemuno, Nerio, Vokės ir Merkio; ir XIII a. pradžioje ji buvo truputį prasiplėtusi per Merkį į rytus ir pietus, ir per Nemuną ties Kaunu į Sudaviją. Kiti tos pačios tautos, tikybos ir kalbos žmonės dar nesivadino lietuviams ir priklausė sritiniams kunigaikščiams. (Irodymas: Galicijos kunigaikštienės Romanienės 1219 m. sutartis pasirašyta su 23 lietuvių sritiniais kunigaikščiais) Visos sritinės lietuvių žemės ir jų kunigaikščiai pateko laike XIII a. centralizuotos Lietuvos valdžion, išskiriant žemaičius, kurie tik po Žalgirio mūšio su Ordinu buvo paimti centralizuotos Lietuvos valdžion. Visi sritinių žemių gyventojai pradėjo save laikyti lietuviams. Bet XIII a. pradžioje be Lietuvos buvo aiškiai išskiriamos ir kitos sritinės žemės.

Antroji iš eilės, bet pirmoji pagal didumą lietuviškųjų žemių sritis buvo Našija arba Našėnai. Ji apėmė teritorijos dalį nuo Lydos pietuose, pagal rytinę sieną iki Latgalijos šiaurėje. Jos riba šiaurėje tęsėsi maždaug nuo Dauguvos prie Daugpilio iki Subatės

miestelio, kuris yra maždaug 10 km. į šiaurę nuo Obelių. Nuo Subatės galima skaityti kad prasiplėtė Nalšėnų srities vakarinė riba, kuri skyrė Nalšią nuo Deltuvos kunigaikštijos ir ėjo pro Dusetas link Užpalių, nuo ten link Daugailių ir link Žeimenos ežero, toliau palei Žeimenos upę iki ji įteka į Nerį, netoli nuo Pabradės. Nuo ten pagal Nerį pro Vilnių iki Vokės upės santakos su Nerimi. Ten pasibagia Nalšėnų vakarinė riba su Deltuva ir pagal Vokės upę į pietus ji jau eina su sritine Lietuva. Sritinės Lietuvos rytinė riba jau yra aprašyta (nuo Nerio pagal Vokės upę iki Merkio ties Papiškio ežero, kiek į vakarus nuo Rudninkų. Nuo ten kaire puse Merkio iki Pariečės 18 km. į pietryčius nuo Druskininkų, kur ji pasiekia lietuviškųjų žemių pietinę ribą). Nalšėnų pietinė ir rytinė riba yra ta pati kaip ir lietuviškųjų žemių riba nuo Pariečės į rytus link Lydos, Morinės ir pasiekus Beržūnos upę suka į šiaurę, iki netoli Daugpilio, pasiekia šiaurinę ribą, kuri jau aprašyta.

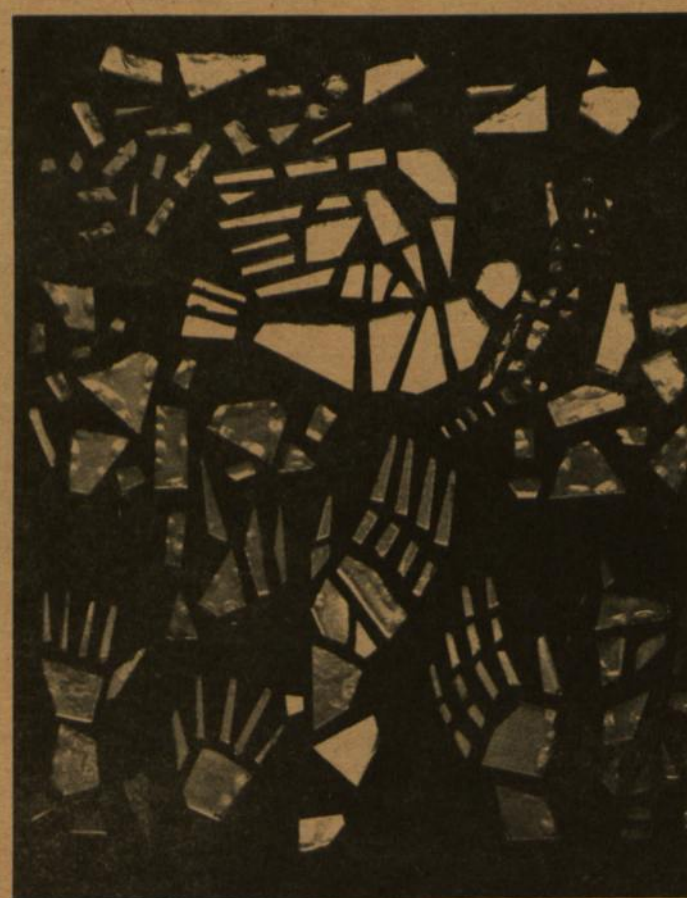
Trečioji lietuviškųjų žemių sritis, kaip žemėlapyje rodoma, buvo Deltuva. Deltuvos rytinė riba ėjo su Našija ir yra jau aprašyta. Pietinė Deltuvos riba ėjo Nerimi, nuo Pabradės iki Vokės santakos. Neris skyrė Deltuvą nuo Nalšėnų kunigaikštijos, o nuo Vokės santakos su Nerimi netoli Vilniaus, Neris skyrė Deltuvą nuo sritinės Lietuvos, maždaug iki Jonavos. Nuo čia (Jonavos) prasidėjo Deltuvos vakarinė riba kuri ėjo šiaurės kryptimi link Šetos ir nuo ten pasukdama kiek į rytus, maždaug Subačiaus Kupiškio kryptimi link šiaurinės sienos su Kuršiu (Latvija).

Ketvirtoji lietuviškųjų žemių sritis buvo Upių. Jos rytinė riba sutapo su Deltuvos vakarine riba ir yra jau aprašyta. Upių pietinė riba ėjo Nerimi -- nuo Jonavos iki Kauno, t.y. iki Nerio santakos su Nemunu prie Kauno, skirdama Upių nuo sritinės Lietuvos. Kita dalis Upių pietinės ribos ėjo Nemunu nuo Kauno iki Raudondvario ir skyrė Upių kunigaikštiją dalinai nuo sritinės Lietuvos

Vietnamo pamoka...

(Atkelta iš 1 psl.)

prileisti prie savo komunistinių sąjungininkų pralaimėjimo naudojant tuos ginklus, tai kodėl jie turėtų ramiai žiūrėti į savo sąjungininkų pralaimėjimą konvencionaliniais ginklais? Reikia manyti, kad Kremlius savo atominius ginklus panaudos tada, kada apskaičiuos, kad jie jam atneš laimėjimą, visai nesiskaitant su šiaurinio Vietnamo ar Korėjos likimu. Jei jis apskaičiuos kad jam neapsimoka tuos ginklus panaudoti, Kremlius ramiai sutiks ir su kitų komunistinių kraštų pralaimėjimu su atominėmis bombomis ar be jų. Tai seniai žinoma tiesa. Paskutiniai įvykiai jį tik dar kartą patvirtino. JAV vyriausybė ir tauta turi laikyti savo pagrindiniu priešu Sovietų Sąjungą, tada daug lengviau bus susidoroti ir su jos formaliais ir neformaliais sąjungininkais.

Adolfo Valeškos "Taikos paukštis" (skaldytas stiklas), iš ruošiamos Chicago Lietuvos lietuvių kūrinių parodos vasario 17-25 d. Čiurlionio galerijoje, 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai paminėti.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

(Nukelta į 6 psl.)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina; tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Kultūriniai laimėjimai ir nuostoliai

Visuomenėje kiek piktoką reakciją sukėlė spaudoje pasirodę pranešimai apie Kultūros Kongreso metu apturtus nuostolius. Ypatingai taikoma į Kongreso meninę programą. Pranešimai kalba apie 6.000 dol. nuostolį, gi komisijos raportai nesiekia 5.000. Skirtumas nesudaro esmės. Neesminis ir strėlių šaudymas, kodėl, kas dėl nuostolio kaltas ir kas jį turės išlyginti. Esminis klausimas mūsų išeivijos gyvenimo sąrauge yra tas: ar lietuviškojo meno srity atsiekti laimėjimai bus ir toliau skaičiuojami doleriais ir lyginami su parengimais, kada kopūstai su dešrelėmis sudaro ne tik pajamų šaltinį, bet ir kai kada pagrindinį parengimo tikslą.

Koncertų, kaip tokių, mes gi vengiame. Jei kartais rengiamas balius su koncertine programa, tai dažniausiai į tą programos dalį šnairuojama, nes -- gali brangiai kainuoti. Koncertinė programos dalis, matot, privalo tarnauti pagrindiniam rengėjų tikslui -- sudaryti pajamų, kad rengėjai iš pelno galėtų paremti -- įvairius kultūrinius reikalus.

Taigi, kartais tokiu būdu atsidiuriame užburtame rate. Ar ne taip, mieli parengimų rengėjai?

Kas gi dabar nustebs, kada net Kultūros Kongreso kūrybinės apraiškos garsinamos -- nuostoliai.

Esam gal viens kits per daug įpratę viską vertinti doleriu. Bet nemanykim, kad esam kažką naujo išradę. Turėjome ir Lietuvoje teatrų ir operas. Ir jų biudžetai buvo tvarkomi ne pačių aktorių, dramaturgų ar kompozitorių, o prityrusių buhalterų. Ir ką gi, pasižiūrėkit į tuos biudžetus ir pamatysit gryną nuostolį.

Yra ir tokių atsitikimų, bet koki kas ne pas lietuvius. Sakykim, organizacija ruošia didelį balį. Pasikviečia balius programai atlikti pilvo šokio ar burleskos šokėjas, padaro gražų pelną, o iš to pelno jau remia tuos vis nuostolingus kultūrinius reikalus. O mes tuose reikaluose susipainiojam. Koncertinės programos dalies išpildytojus dažnai palaikom balius rengimo statistais. Ir, ne duok Dieve, jeigu bus nuostolis!

Ir taip vis brendam gilyn ir gilyn į nuostolius. Opera -- nuostolinga, teatrui -- nėra pinigų, vertingesnės knygos negauna leidėjų, nes jos -- nuostolingos. Mūsų išsivysčių žmonių minčių įrašymas į juostas, mūsų išsivysčių kultūros darbuotojų parėmimas, juk visa tai kainuoja ir nuostolinga. Ką bekalbėti, juk ir "spaudos gerinimo" klausimas neišsina iš dienotvarkės, bet pastoviams ir skaitytojų mėgiamiesiems bendradarbiams honorarai -- kartais irgi "bereikalinga išlaida".

Atrodo, jog tokiomis temomis rašyti belieka feljetonistams.

Mums rašo

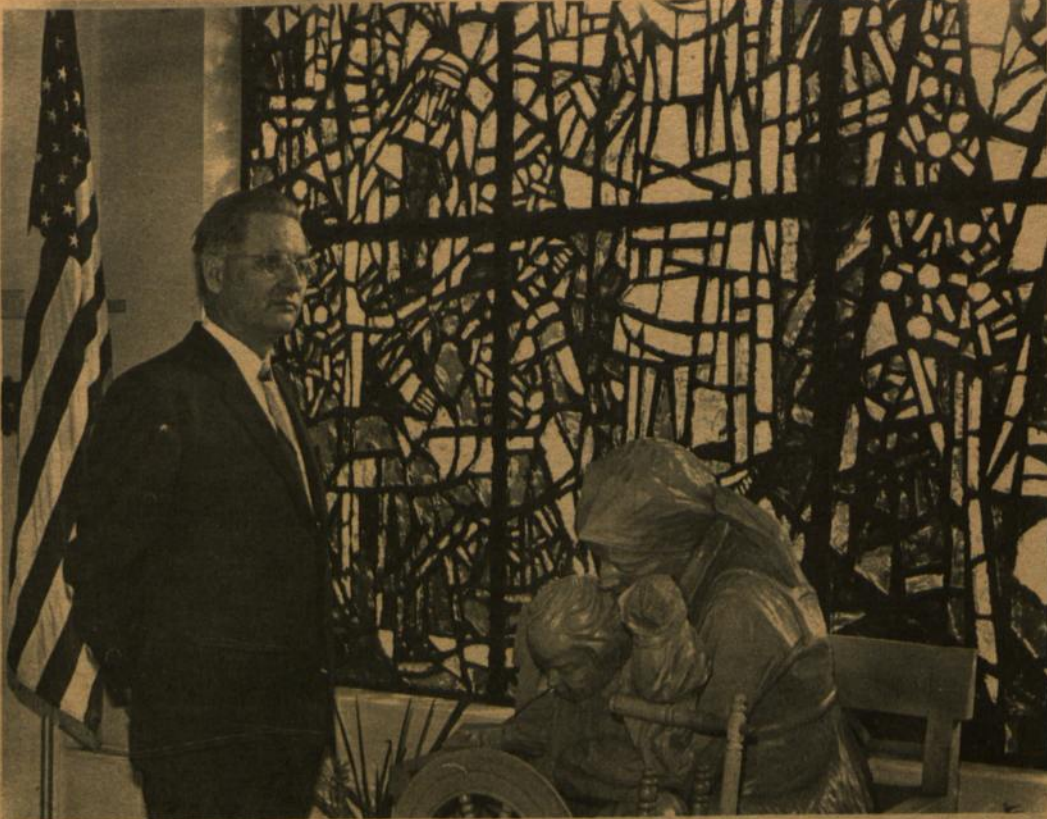
KAS NORI VAŽIUOTI Į FLORIDĄ...

Pagyvensiu, -- patirsiu. Taip kalbėjo Jonas Malūkas išvykdamas į Floridą. Nuvažiavęs į New Port Richey, apsigyveno Alfonso Nevardausko namelyje 29 Jacqueline Drive, Shamrock Heights. Ir čia, vos vieną savaitę pagyvenęs, jau pasijuto, kad šios apylinkės klimatas jam tinka. Chicagoje jį dusino astma. Tuojapsisprendė čia įsikurti. Petro ir Sta-

sės Rulių padedamas kaiminystėje aptiko puikių 5 kambarių namą.

Prieš išvykdamas į Floridą J. Malūkas buvo užsukęs pasikalbėti, kada aš ketinu iš Chicago persikelti gyventi į Floridą. Jis norėjo patarti, bene galėtumėm kartu kraustytis, kad susidarytų mažesnės perkraustymo išlaidos. Iš J. Malūko paskojimo patyriau, kad jo perkamasis namas yra puikioje vietoje. Čia pat kelios didžiulės krautuvės, skalbykla, valgykla, o už vieno bloko į vakarus randasi 30 krautuvų apsipirkimo centras. Visai netoli yra bažnyčios: katalikų ir evengelikų, ligoninė, bankas ir daug kitų gyvenime reikalingų institucijų.

Kaip matome, neužilgo Jazminų ir Shamrock Heights -- aukštumose galėsime įkurti lietuvišką koloniją. Dabar jau bū-

Teodoras Blinstrubas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas ir ALT valdybos vicepirmininkas, vizituoja Balzeko kultūrinį muziejų Chicagoje.

J. Kasakačio nuotrauka

Nuomonės ir pastabos

Visos upės į vieną jūrą...

JAUNUTIS P. NASVYTIS

Keletoje paskutinių Dirvos numerių tilporišinių Laisvės Kovos metų aukų rinkimo reikalais. Rašė Dr. D. Degešys, Dr. A. Butkus ir kiti. Klausimas jau gero kaim pakedentas ir plačiai paryškintas išsamiau JFK (Jungtinio Finansų Komiteto) Clevelando skyriaus pirmininko Dr. A. Butkaus pasisakymu. Bet, kažkaip vis dar nesijaučia, kad aukotojai būtų "viskas kaip ant delno aišku..."

Tokio aiškumo nebuvimas graso debesėliais

sime ten keturios šeimos: Ruliai, Geradai, Malūkai ir Nevardauskas.

Nesakau, kad visiems tinka Atlanto pakrančių klimatas, bet New Port Richey apylinkėje daugeliui tiks Meksikos įlankos pakraščio šiluma. Ar širdies sutrikimai sleigia, ar astma dusina bei visoki reumatiniai negalavimai kankina, tai New Port Richey aukštumose gyvendamas, jei ir neišgys, bet liga nebesiplės, sušvelnės skausmai ir sunkūs negalavimai virst džiaugsmu. Tik štai vienas pavyzdys: į Meksikos įlankos palūdimį vasaros metu, kada vanduo siekia 86 laipsnius šilumos, buvo atgabentas neštuvuose senelis, kuris ne tik vaikčioti, bet ir sėdėti be kito pagalbos jau nebegalėjo. Ilgainiui tas senelis jau pats įstengė įbristi ir atsisėsti, o dar vėliau jis pats mašina atvažiavęs be jokių palydovų madydavosi. Tai yra nepasaka ir ne stebuklas, bet gyna tikrovė.

Jeigu kurie būtų mėtę šiuo reikalu suinteresuoti (aš už keliolikos dienų išvykstu į New Port Richey gyventi), tai prašau užsukti ir būti mano svečiais. Su malonumu suteiksiu reikiamą informaciją norintiems Floridoje, t.y. New Port Richey apylinkėje, įsikurti.

A. Nevardauskas, 5601 S. Elizabeth St., Chicago, Ill. 60636.

aptraukti mūsų centrinų organizacijų Laisvės Kovos metų skelbtų ir ne skelbtų darbų įvykdymą ir susiaurinti užsimotos akcijos ribas. Pasiklausius aplink, aukotojų tarpe susirūpinimo kelia klausimai:

1. Kodėl viršūnėms net ir jubiliejinų metų proga nepavyko sudaryti bendro jungtinio aukų rinkimo komiteto?

2. Ką bendro turi įvairūs kultūriniai parengimai su Laisvės kova? Kodėl dalis lėšų surinktų Laisvės Kovos metų šūkiu, numatoma skirti parengimams, kurie normaliai turėtų išsiversti iš parengiminių pajamų? Ar tokiems reikalams nepakanka L. Fondo skiriamų lėšų?

3. Kodėl aukotojai nepalikama teisė skirti auką, kam jis nori?

4. Kokių didesnių žygių 1968 m. yra numatę VLIKas ir ALT, kuriems įvykdyti reikėtų specialių lėšų?

Pirmutinis klausimas, turbūt, dažniausiai keliamas ir palydimas visokiais epitetais -- ... pešasi ir tiek..., ... Ką jie ten padarys, jei tarpusavyje nesutaria. Neaukosiu!...

Iš esmės, tačiau, labai sunku pasakyti kada galima tikėtis geresnių rezultatų -- iš vienalyčio su nieku nesivaržančio viršūninio organo, ar iš kelių, kad ir kiek skirtingais keliais ir kiek skirtinguose baruose veikiančių, bet to paties tikslo siekiančių veiksmų. Svarbu, kad tie veiksniai yra aiškiai sutarę darbo sritis ir vieni kitiems skersai kelių nestoja. Laisvi kraštai ir laisvi žmonės nebijo, o greičiau skatina varžybas. Lai keli tempiai, tai ir pasekmės bus geresnės. Juk ir garbingos atminties prelatas Jakštas yra sakęs, "kai du stos visados daugiau padarys". O nesusitarimas bendrai pinigų rinkti yra tik smulkus techniškas reikalas. Jei kas dėlto bus apsunkintas, tai tik aukų rinkėjai,

bet jokių būdu ne aukotojai ar patys darbų vykdytojai. Svarbu tik, kad visos nuo seno laiko garbingai veikiančios institucijos lėšų nepritrūktų.

Antroji pastaba dėl L. Bendruomenės numatytų kultūrinių darbų būtų tiksliai, jei Laisvės Kovos Metų šūkiu rinktos lėšos nueitų tokiems reikalams, kaip sakysime, Chicago Kultūros Kongreso metu statytos "Maro" operos nuostolių padengimui. Bet taip tikrai nebus. L. Bendruomenė 1968 m. yra pasiryžusi įvykdyti neeilinių darbų, kuriuos greičiau būtų galima klasifikuoti kultūriniai - politiniais. Tokių užsimojimų viršūnėje yra pusvalandis per visas JAV televizijos stotis Lietuvos Laisvės kovai paryškinėti. O tai jau ne kelių tūkstančių dolerių užsimojimas.

Trečioji pastaba dėl aukotojų teisės skirti auką pagal jopasirinkimą yra visai tiksli. Bent Clevelande ši teisė bus visiškai respektuojama. Aukotojas galės tiksliai pabrėžti kur jo aukaturti būti nukreipta -- VLIKui ALT ar L. Bendruomenei.

Dėl paskutinio klausimo būtų galima daug ką pasakyti. Nereikia tačiau užmiršti, kad ir vadinamieji eiliniai, pilkieji mūsų politinių veiksmų darbai, kaip nuolatinis budėjimas mūsų interesų sargyboje, informacija, radijo programos pavergtai tautai, kontaktai su pasaulio rai- dą sprendžiančiais politikais, reakcija į visus daugiau ar mažiau Lietuvos bylą liečiančius atsitikimus, pareikalauja žymiai daugiau lėšų, nei šios institucijos normaliai turi. O kiek dar darbų ir žygių, apie kuriuos dėl suprantamų priežasčių viešai neskelbiama.

Šiuo metu efektyvesnės politinės Laisvės kovos galime tikėtis tik iš mūsų politinių veiksmų ir iš nieko kito. Ne turime kito kelio kaip tik aukomis ir pasitikėjimu remti jų pastangas. Tik kai dosniai at-

MINTYS IR ŽVILGSNIAI

Vasario 6 Naujienų vedamajame, vėl puolant "pasikėsintojus" į Vasario 16 surenkamas aukas laisvinimo reikalams (turint galvoje Jungtinį Finansų Komitetą ir jo skyrius), rašo:

"Gerai, kad Detroito Lietuvių Organizacijų Centras laiku išpėjo visus lietuvius apie gudaralvių planus dalytis svetimus pinigus."

Matot, tas Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, veikdamas kitu, ne ALT skyriaus pavadinimu, yra nutaręs Vasario 16 minėjimo proga surinktas aukas perduoti tik ALT Chicagoje. Atrodo, ten bus du minėjimai, dvi rinkliavos ir t.t.

Bet tai dar ne viskas. Žiūrėkit!

"Naujienos savo laiku išpėjo Amerikos lietuvių apie demagogą, važinėjantį po lietuvių kolonijas ir bandantį skaldyti Amerikos lietuvių vienybę".

Vedamojo pabaigai dar pridėdamas toks "vienybę" skatinas sakiny:

"Žinome, kad daugumas Detroito lietuvių yra geri patriotai. Lietuvos laisvės reikalams jie visuomet buvo jautrūs ir dosnūs. Jie neprietaria siaurus tikslus turintiems politikams. Jie nori vieningo, našaus ir naudingo darbo. Esame tikri, kad patys detroitiečiai tokius aukų "daliniojus" pasiųs naudingo darbo dirbti".

Gaila, kad vasario 6 Naujienų vedamojo autorius dar nežinojo, jog Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, taip uoliai vykdamas Naujienų direktyvas, pagrindiniu Vasario 16 minėjimo kalbėtoju pakvietė -- prel. Joną Balkūną...

Į NEPRIKLAUSOMŲ valstybių tarpą įsiri- kiavo Nauru. Tai nedidukė sala Ramiajame vandenyne, 1300 mylių nuo Australijos. Formaliai salą nuo 1920 m. administravo Tautų Sąjunga (kuriai priklausė ir Lietuva), gi praktiškai ją valdė bendra australų, zelandų ir anglų administracija.

5263 tos valstybės akrų plote gyvena 3100 gyventojų. Tai dar nėra mažiausia valstybė, nes Monako turi 370 akrų plo-

to... Sausio pabaigoj salos gyventojai linksminosi, gėrė ir šoko, o po to savo premjerą išrinko buvusį iki šiol gubernatorių H. Roburtą.

Nauru vyriausybė kol kas nepramato stoti į Jungtinių Tautų Organizaciją dėl lėšų stokos.

likšime mažą, palyginti, mūsų Laisvės Kovos Metų aukos pareigą, turėsime teisę ir iš veiksmų reikalauti didesnių darbų.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Bostono lietuvių delegacija buvo priimta Massachusetts gubernatoriaus John A. Volpe, kuris Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties proga pasirašė proklamaciją. Nuotraukoje delegacija su gubernatoriumi. Stovi iš kairės: Gintaras P. Čepas, Aleksandras J. Čaplikas, adv. Antanas O. Shallna, Rita Kapočytė, Jackus Sonda, adv. Jonas J. Grigalius, inž. Zigmas Gavelis, Juozas Kapočius, Algis Martišauskas, Lorraine Harris, Rita Babravičiūtė, adv. A.J. Young, Gerimantas Griauzdė ir Falisa M. Grendal.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI BOSTONE

Jungtinis organizacijų atstovų komitetas ruošiasi kuo iškilmingiau paminėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktį.

Minėjimas įvyks puičioje John Hancock salėje (Berkeley St.) vasario 18 d. 2 val. po pietų. Visi tai dienai ruošimės, užpildykime salę, tuo parodydami amerikiečių publikai kaip mes mylime savo tėvynę ir visomis priemonėmis siekiame ją išlaisvinti iš rusiškos komunistinės vergijos. Gausiai paremkime savo aukomis komiteto darbą, nes išlaidų susi-

darys daug. Parodykime savo dosnumą ir tautinį susipratimą Lietuvos Nepriklausomybės šventėje.

Šventės minėjimas Massachusetts valstijos seimelyje įvyks vasario 14 d. nuo 1-2 val. po pietų, kalbės senatorius Moakley. Vasario 16 d. prie Mass. State House ir Bostono miesto majoro įstaigų bus iškeltos Lietuvos vėliavos.

Lietuviai, kurie vasario 16 d. būtumėt laisvi nuo darbo, komiteto yra prašomi kuo gausiau dalyvauti šventės minėjimo apeigose valsti-

jos seimely ir prie vėliavų iškėlimo.

Televizijos programoje lietuviškam pusvalandį (laikas vasario 17 d. šešt. 1 val. p. pietų 4 kan. stotis W.B.Z.) visus lietuvius Lietuvos nepriklausomybės šventės proga sveikins U.S. Atstovų rūmų pirmininkas (Speaker of the House) John McCormack iš Washington D.C.

Vasario 12-19 dienomis Jordan Marsh (Department Store) didžiulės krautuvės langų vitrinose Washington St., bus išstatyta lietuvių tautodailės meno dirbinių paroda.

Sausio 23 d. lietuvių delegacija, vadovaujama komiteto pirm. J. Kapočiaus lankėsi pas Mass. gubernatorių John Volpe. Gubernatorius pasirašė proklamaciją, skelbiančią vasario 16 d. Lietuvos dieną. Ji bus paminėta ir vietinėje amerikiečių spaudoje. Panašią delegaciją priėmė ir Bostono miesto majoras K.H. White.

Kaip matome, jubiliejinės šventės komitetas daug dirba, kad Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukakties minėjimas praeitų kuo išpuolingiau ir kuo plačiau būtų išgarsintos Lietuvos laisvės kovos pastangos. Dabar nuo mūsų visų lietuvių geros valios ir vieningumo priklauso jos moralinė ir materialinė parama.

Atlikime tą lietuviopareigą kuo geriausia pavergtos Tėvynės labui.

Spaudos ir Informacinės komisijos vardu J.V. Sūduvas

REIKIA ŽINIŲ

Prieš pusmetį -- 1967 m. liepos mėn. -- Lietuvos Tyrimo Institutas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto prašomas, sutiko rinkti ir skelbti martirologinę -- genocidinę medžiagą apie Lietuvos gyventojų žudymą, kankinimą, kalinimą Sovietų Rusijos ir Nacių Vokietijos oku-

KALBĖS BEVERLY SHORES MINĖJIME

Senatorius Birch Bayh pasakys pagrindinę kalbą Beverly Shores Amerikos Lietuvių Klubo rengiamame Vasario 16 minėjime, kuris įvyks vasario 25 d. Beverly Shores mokyklos salėje 1:30 val. po pietų.

Minėjime taip pat kalbės ALT pirm. inž. Eugenijus A. Bartkus. Meninę programą išpildys sol. Stasys Baras, akomponuojant komp. Dariui Lapinskiui ir tautinių šokių grupę, vadovaujama Bruno Shoto.

pacijų metu, nuo 1940 metų vasaros iki dabar ties. Sausio 24 d. posėdyje Vliko valdyba nutarė kreiptis į institutą, kad jau pateiktų konkretų pirmojo toso medžiagos rinkinio tomo planą.

Ta proga primenama, kad, nors institutas, jau ir prieš pradėdamas tą darbą, turėjo nemažą medžiagą, jis dar kreipėsi į visuomenę, kviesdamas siųsti jam daugiau žinių kaip apie masinius taip ir apie atskirų asmenų suėmimus, kalinimus ar nužudymus, taip pat apie partizaninių kovų metu žuvusius, ištremtus, kankintus, kaulintus, apie tolimesnį gyvųjų likimą. Tokių

žinių turintieji, bet dar neatsilieję į tą kvietimą, prašomi nebedelsti ir žinias siųsti: Lithuanian Research Institute, 29 West 57 St., Fl. 10, New York, N.Y. 10019. (ELTA)

HELP WANTED MALE

GRINDER HANDS

ALL AROUND
Job Shop experience only
DAY SHIFT
Alpha Press Machine, Inc.
9281 Freeland
Detroit, Mich.

(13-19)

FREIGHT BROKERS

With late-model tractors to haul freight trailers. For information call Mr. L. Suzor, Detroit, Mich., 313 -- 842-3000, Exts. 211 or 212.
An Equal Opportunity Employer
(13-19)

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo ląštus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

NIJOLĖ JANKUTĖ-UZUBALIENĖ

MĖLYNAS MĖNUO

NOVELĖ

-- Mama! -- išsigandęs sušuko jis, pasilenkdamas virš lovos.

Šilėnienė atsismerkė ir, pamačiusi sūnų, ėmė kūkčioti:

-- Kuo aš tau sena nusikaltau, sūneli? Kodėl tu man taip padarei? Pana švenčiausia, tai susilaukiau! Tai susilaukiau iš savo vaiko... savo Vincuko...

-- Mama, kas yra? Ką tu sakai? Nusiramink! -- mikčiojo Vincas. Šilėnienė atsisėdo stogai ir netikėtai stiprumu pastūmė ištiestą Vinco ranką.

-- Nusiramink! -- ašarodama kartojo ji, -- tai viskas, ką tu man gali pasakyti? Nusiramink? Kas yra? Širdis plyšta, va kas yra, -- užlūžusiu balsu pūsgarsiai lemeno ji, -- sūnus ženyjasi, o motina tik iš svetimų sužino... Vajėzau, vajėzau, už ką man taip? Ir auginau ir mokslan leida, o jis...

Šilėnienė krito aukštelinėnka ant pagalvės ir ėmė šniokšti. Vincą išpylė prakaitas. Drebedamas jis iššaukė slaugę ir daktarą. Paskui, išsmukęs koridoriu, užsiremė ant palangės.

-- O jeigu mirs? -- blaškėsi mintys, -- vis skundėsi širdim. Gali, Nuo susijaudinimo.

-- Kodėl nepasakei? Pasakyt reikėjo. Seniai... -- kalbėjo Vincas savo atvaizdai stiklė, apkaltindamas jį tarytum prokuroras.

-- Tiek motinų sulaukia marčių... ir...vis-

kas gerai... -- teisinosi Vinco veidas stiklė, -- tegu negalvoja, kad aš visą gyvenimą prie jos... kaip mažas vaikas...

-- Ji tavo motina! -- gaudeno Vincas. Bet jo veidas lange buvo piktas:

-- Dejuoja, išmetinėja... Lyg būtų kur prieglaudoj apleista... Ar man gyvent nereikia?

Prieš Vinco akis staiga nusišypojo Rima. Jis nusisuko nuo lango ir dideliais žingsniais pasileido koridoriu į motinos palatą. Pro duris einantį, sutiko daktarą.

-- Kas gi jai yra? -- aštriai paklausė Vincas.

-- O, nerviška palpitacija. Gana dažnas reiškinys tokiam amžiuje, -- aiškino daktaras, grūsdamas išsižargaliojusį stetoskopą į chalato kišenę, -- nieko pavojingo. Rytoj dėl viso ko padarysim kardiogramą ir galėsit vežtis namo.

-- Nieko pavojingo... -- kartojo sau Vincas ir jau žinojo iki paskutinio žodžio, ką sakys motinai. O kaip daug tvirtų, neatšaukiamų ir neperkalbamų žodžių turėjo jis pasakyti! Išmintingų ir nepakeičiamų, kaip ir sprendimas vesti Rimą.

Bet... Vincas nieko nepasakė. Baltojo palatoje ant baltų pagalvių sunkiai kvėpavo Šilėnienė. Jos sukritusiais veidais riedėjo ašaros; melsvom gylutėm išraizgyta ranka bejėgiškai ieškojo Vinco rankos...

-- Vin...cu...ti... Sūneeli! Dovanok man senel! Žinai, žmogui ligoniui tie nervai -- arti... Susijaudinau... tave... supykdyčiau...

Šilėnienė sunkiai sėdosi, drebančia ranka braukdama nuo kaktos sulipusius plaukus:

-- Atidėk vestuves, vaikeli, kol pagysiu... Nepalik manęs ligonės tarp svetimų... Nepalik, Vinceli... -- šnabzdėjo ji ir glaudė Vinco ranką prie savo šlapio veido.

Vestuvės buvo atidėtos. Pradžioj mėnesiui, vėliau trims, nes Šilėnienė vis sirginėjo, pukšėjo.

Ji vaikščiojo po namus sunkiai dūsausdama, kartas nuo karto sugriebdama rankomis krūtinę. Ji stūtinėjo Vincą tai vaistų, tai daktaro, o vakarais visai nebegalėjo pasilikti viena.

-- Pabūk namie, sūneli! -- gaudžiai prašydavo ji, Vincui ruošiantis važiuot pas Rimą, -- va toks blogumas užėjo šįvakar... Rankos tirpsta, kvėpuot sunku. Jeigu priepuolis, ką aš viena prisiskauksiu...

Ir Vincas pasilikdvo. Jis virdavo motinai arbatą, nešiodavo į lovą vaistus ir kompresus, o su Rima šnekėdavo telefonu.

Pradžioje Rima klausinėdavo apie Šilėnienės sveikatą: jos balsas atbėgdavo viela švelnus ir susirūpinęs kartu su tyliais "Mėlyno mėnesio" garais. Keista, kaip ilgai ir nepabostančiai skambėjo Vincui ta Rimos pamėgta dainelė...

Laikas bėgo. Rima šnekėdavo trumpiau. Pasikabinęs ar nuvažiavęs, Vincas vis dažniau nerasdavo jos namie. Kai po trijų mėnesių, naujai sutarus vestuvių datą, Šilėnienė vėl atsigulė ligoninė, šaukdama -- oro -- ir gnaužydama krūtinę, Rima išvažiavo į Kaliforniją pas seserį. Iš ten ji Vincui parsuntė ir žiedą...

Vincas nusišluostė lūpas. Butelis traukė ranką lyg švinas, o už nugaros staiga pašlijo siena...

-- Vieną dieną... tik vieną... Pataisymui... -- murmėjo jis sau. Paskui ištempė krūtinę, atmetė galvą ir atsikrenkštęs pasakė skystėjancioj tamsoj kniūbsančiam bufetui:

-- Ženijuos Rimą. Ką? Nemirsi... Tau -- nieko pavojingo! Nič nieko! Girdi?

-- Vincuuk! Ar ten tu? -- iš savo kambario staiga sudejavo Šilėnienė. Vincas net krūptelėjo. Pyktis perliejo jį lyg karštas vanduo.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ FONDO TARYBA POSĖDŽIAVO

Vytautas Kutkus

Sausio 21 d. dr. Antano Razmos namuose, Joliet, Ill. įvyko pirmasis po suvažiavimo Lietuvių Fondo Tarybos posėdis, kuriame dalyvavo 13 Tarybos narių.

Šiame posėdyje pirmiausia Lietuvių Fondo Taryba perrinko dr. Gediminą Baluką LF Tarybos pirmininku ir Stasį Rauckiną -- sekretorium. Jie ir vadovavo šiam posėdžiui.

Iš Lietuvių Fondo valdybos pranešimų paaiškėjo, kad nuo 1967 m. lapkričio mėn. 15 d. iki 1968 m. sausio mėn. 15 d. i Lietuvių Fondą buvo įnešta 19,200 dol. ir įstojo 79 nauji nariai. Iš viso 1967 metais i Lietuvių Fondą plaukė 84,000 dol. Posėdžio dieną Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas buvo 404,229.26 dol. Tiek valdybos pirm. dr. Antanas Razma, tiek Tarybos pirm. dr. Gediminas Balukas reiškė viltį, kad šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais Lietuvių Fondas turėtų viršyti jei ne 600,000 tai bent pusę milijono dol. Tačiau jei eisime tik tokiu tempu kaip perėjais metais, tai Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas pasieks milijono dol. tik už aštuonių metų.

Po valdybos pranešimų susirinkusieji išrinko Lietuvių Fondo valdybos pirmininku dr. Antaną Razmą ir valdybos nariais Antaną Rėklaitį, dr. Vladą Šimaitį, inž. Viktorą Naudžį ir A. Motuzą.

Investavimo komisijos pirm. Viktoras Naudžius pristatė savo bendradarbį Henriką Darą, kuris savo iš anksto gražiai paruoštomis lentelėmis supažindino Tarybos narius su Lietuvių Fondo pagrindiniu kapitalu ir jo nešamu pelnu. Jo statistika paremta sausio mėn. 15 d. duomenimis. Tą dieną pagrindinis Lietuvių Fondo kapitalas buvo 402,629 dol., kurio 203,245 dol. buvo investuota i akcijas ir paskolos laktus ir 199,384 dol. deponuota i taupymo bei paskolų draugijas, bankus ir pan. Taigi investuota buvo 50.5% ir deponuota 49.5%.

Investavimas vyko palaipsniui. Pirmoji in-

vestacijos sąskaita buvo atidaryta 1965 m. rugpjūčio 26 d., įnešant 101,000 dol. i White, Welde & Co. įstaigą New Yorke. Sausio 15 d. tų akcijų vertė buvo 124,997 dol. Taigi bendras vertės padidėjimas po dviejų ir vieno trečdžio metų buvo 23,997 dol. arba 23.8%.

Antroji investacijos sąskaita buvo atidaryta 1967 m. lapkričio 6 d., įnešant 45,780 dol. i tą pačią White, Welde & Co. įstaigą, bet jau Chicagoje. Pagrindinis šios sąskaitos tikslas yra investuoti kapitalo saugumas, galimai didesnės metinės pajamos ir palaipsnis investuoto kapitalo augimas. Sausio mėn. 15 d. tų paskolos laktų ir akcijų vertė buvo 49,675 dol. Taigi per du mėnesius bendra vertė padidėjo 3,895 dol. arba 8.5%.

Trečioji investacijos sąskaita irgi buvo atidaryta 1967 m. lapkričio 6 d. įnešant 26,470 dol. i tą pačią įstaigą. Šios sąskaitos tikslas -- atsiekti galimai greitesnį investuoto kapitalo augimą. Sausio mėn. 15 d. tų akcijų vertė buvo 27,870 dol. Taigi vertė padidėjo 1400 dol. arba 5.3%.

Ketvirtoji investacijos sąskaita buvo atidaryta 1967 m. gruodžio 12 d. B.C. Morton Tarpusavio Investacijos Fonde (Mutual Fund) įnešant 29,995 dol. Šios sąskaitos tikslas -- aukštos metinės pajamos ir galimai greitesnis investuoto kapitalo augimas. Sausio mėn. 15 d. to fondo vertė buvo 31,460 dol. Taigi per maždaug mėnesį laiko bendra vertė padidėjo 1,465 dol. arba 4.9%.

Per visą laiką buvo investuota 203,245 dol., o sausio mėn. 15 d. tų akcijų ir paskolos laktų vertė buvo 233,981 dol. Vertė padidėjo 30,736 dol. arba 15.1%.

Visos investacijos buvo padarytos dviejų ir vieno trečdžio metų laikotarpyje ir investuotas kapitalas augo 9% metine rata. Be to šis kapitalas nešė apie 4% metinių pajamų dividendų bei palūkanų pavidale. Taigi bendra investuoto kapitalo augimo rata buvo apie 13%.

Izd. dr. V. Šimaitis pranešė kokiose taupymo bendrovėse ar bankuose yra deponuoti Lie-

tuvių Fondo pinigai ir kur koks procentas palūkanų yra mokamas. Pinigai laikomi daugelyje bankų, nes valstybė kiekvieną sąskaitą apdraudžia tik iki 15,000 dol. Apytikriai gaunama iš bankuose ir taupymo bendrovėse deponuotų pinigų apie 5% palūkanų.

Šiame posėdyje dalyvavęs Lietuvių Fondo stambiausias narys dr. Juozas Kazickas iš New Yorke užgrybė mūsų investacijos komisijos darbą ir pritarė jos nuomonei, kad apie pusę pagrindino kapitalo būtų investuojama i akcijas. O Tarybos nariai buvo dėkingi dr. Juozui Kazickui, kurio dėka Lietuvių Fondo Taryba padarė pirmąją 101,000 dol. investiciją, ir taip pat Viktorui Naudžiui bei Henrikui Darui už išsamų pranešimą. Jie dar ir detaliau nurodė i kokios rūšies akcijas daromi investavimai, bet šio straipsnio ribose negalima visko sutalpinti.

Po tokio kruopštaus investacijos komisijos pranešimo atvyko spaudos ir televizijos atstovai: Algirdas Pužauskas, Jurgis Janušaitis ir televizijos vedėjas A. Šlutas.

Dr. Antanas Razma ir dr. Gediminas Balukas supažindino juos su posėdžio eiga ir atsakė i patiektus klausimus.

Po to kiek ilgiau sustota prie vykd. vicepirmininko ir reikalų vedėjo Antano Rėklaičio pranešimo apie medalius. Pulk. Antanas Rėklaitis idėjo daug pastangų ruošiant šių medalių projektus, susirašinėjant su užsienio ir vietos kalykloimis, su mūsų veiksniais bei diplomatais. Jo svajonės pradėjo daug konkrečiau riedėti pirmyn, kada Lietuvių Fondo Tarybos narys dr. Balys Poškus sutiko ši reikalą finansuoti. Taigi Lietuvių Fondas finansiškai čia nieko nerizikuoja, tik jo vardas naudojamas, o jei būtų gauta pelno, tai pusė jo būtų naudojama ateities panašioms projektams, o kita pusė būtų pervedama i pagrindinį Lietuvių Fondo kapitalą. Medalių bus išleista trys serijos. Pirmoji serija su karaliaus Mindaugo galva, antroji

BALUČIO MINĖJIMAS CHICAGOJE

Neolituonai pagerbė savo garbės narį Bronių K. Balutį atminimo akademijoje, vasario 4 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Kairėje prie mikrofono Stasys Virpša.

Iškilmingai praėjusio A.A. Broniaus K. Balučio minėjimo Jaunimo Centre vasario 4 d. dalyviai, iš kairės: ALT pirm. inž. Eugenijus Bartkus, Danguolė Bartkuvienė, ALT S-gos pirm. Teodoras Blinstrubas, Vera Olienė, Juzė Daužvardienė, vysk. Vincentas Brizgys, gen. kons. dr. Petras Daužvardis ir red. Leonardas Šimutis.

-- su Vytauto Didžiojo galva ir trečioji -- su Nepriklausomos Lietuvos valstybės trijų prezidentų galvomis. Pastaroji serija turėtų pasirodyti dar prieš Vasario 16 d. Medaliai bus sidabriniai, maždaug Lietuvos 10 litų monetos dydžio ir kainuos po 10 dol. Medaliai bus platinami lietuvių ir sveitintaučių tarpe. Šie medaliai leidžiami Lietuvos valstybės 50 metų sukakčiai paminėti.

Baigiantis posėdžiui Vytautas Kutkus iškėlė Lietuvių Fondo pelno paskirstymo klausimą. Jo nuomone Lietuvių Fondo pelnas neturėtų būti per daug rūpinamas smulkiesiems reikalams, kurie ir be Fondo pagalbos būtų atliekami. Jau dabar turėtų būti sudaryta iš Lietuvių Fondo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų pelno skirstymo komisija, kuri peržiūrėtų Kultūros Kongreso metu keltus pasiūlymus ir drauge su PLB Kultūros Taryba, JAV LB Kultūros Fondu ir Kanados Lietuvių Bendruomenė išstudijuotų, su kuriais mūsų mokslininkais, kalbininkais, istorikais ir pns. būtų galima susitarti ar tai dėl Lietuvos istorijos, lituanistikos veikalų ir kt. parašymo, ar Lietuvos žemėlapių paruošimo, ar kitokių veikalų Lietuvos klausimais išleisti lietuvių, anglų ar kitomis kalbomis. Mūsų senųjų mokslininkų, istorikų, kalbininkų ir kt. gretos sparčiai retėja. Daugeliui iš jų šiandien yra prieinami toki šaltiniai, kurie net Lietuvos

(Nukelta i 6 psl.)

Korpi Neo-Lithuania suruoštoje Broniaus K. Balučio atminimo akademijoje vasario 4 d. Jaunimo Centre Chicagoje prof. Aldona Augustinavičienė jausmingai skaitė gerai išstudijuotą paskaitą apie Korpi Neo-Lithuania Garbės Narį veilonį Bronių K. Balutį.

Solistė Dana Stankaitytė, prof. Jakubėnui pianinu palydint, padainavo momentui pritaikintas kelias daineles Broniaus K. Balučio atminimo akademijoje. Programoje taip pat dalyvavo ir sol. Stasys Baras.

V. A. Račkauskos nuotraukos

Lietuvių Fondo Tarybos posėdžio dalyviai. Sėdi iš kairės: dr. V. Šimaitis, S. Rauckinas, dr. J. Kazickas, E. Razmienė, dr. G. Balukas, A. Rėklaitis, dr. A. Razma. Stovi: inž. V. Naudžius, dr. J. Valaitis, inž. V. Kutkus, dr. F. Kaunas, dr. K. Ambrozaitis, H. Baras, dr. P. Kisielius, dr. B. Poškus, A. Motuzas ir J. Bagdanavičius.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ...

(Atkelta iš 2 psl.)

(iki Veršvų) ir dalinai nuo Sudavijos (nuo Veršvų iki Nevėžio santakos su Nemunu). Upytės vakarinė siena ėjo pagal Nevėžį nuo Nemuno maždaug iki Kėdainių, nuo ten pasuko į šiaurės vakarus link Dotnuvos, Baisiogalos, Linkaičių ir nuo ten pasuko kiek į šiaurės rytus link Pakruojo.

Penktoji lietuviškųjų žemių buvo -- Šiauliai (Saulė). Jos ribos: rytinė su Upyte, pradedant nuo Kuršo į pietus link Pakruojo ir toliau iki Šušvės aukštupio ties Pašūviu, maždaug 10 km į vakarus nuo Baisiogalos. Pietinė -- nuo Pašūvio į vakarus link Šiaulėnų ir Šušvės versmių toliau į vakarus pro Tytuvėnus iki Pagrižuvio prie Dubysos. Vakarinė -- nuo Pagrižuvio pagal Dubysą iki Padubisio nuo ten palikdama Dubysą beteidama toliau šiaurės kryptimi pro Kurtuvėnus, Smilgius, Šakyną iki Kuršo sienos. Šiaurinė riba buvo su Kuršu, bet žemėlapy aiškiai neparodyta.

Sekančios sritys Nr. VI Knituva, VII Medininkai, VIII Karšuva, IX Ceklis, arba Kuršiai tai jau grynai Žemaitijos sritys. Karšuva vadinama sritis tęsėsi šiauriniu Nemuno krantu. Jos rytinė riba buvo Dubysa nuo Čekiškės iki Nemuno. Pietinė riba buvo Nemunas nuo Dubysos iki Minijos įtakos prie Kuršmarių. Šiaurinė siena ėjo maždaug nuo Čekiškės į vakarus link upelio Gusantės, tada pagal upelį iki Minijos ir toliau į vakarus pagal Miniją iki Stakių, nuo Stakių per girias iki Vadžgirio ir toliau šiaurės vakarų kryptimi link Skaud-

vilės ir Šilalės. Maždaug nuo Šilalės prasidėjo Karšuvos vakarinė riba kuri ėjo maždaug pietvakarių kryptimi iki Minijos santakos su Nemunu prie Kuršmarių. Ši riba skyrė Karšuvą nuo Ceklio srities. Ceklio vakarinė riba ėjo pagal Kuršmares iki Klaipėdos toliau į šiaurę pagal Baltijos jūrą iki Sventosios. Nuo ten prasidėjo Ceklio šiaurinė riba kuri ėjo pagal Lietuviškųjų žemių šiaurinę ribą iki upės Venta ir dar toliau maždaug iki Laižuvos. Nuo Laižuvos, maždaug pietų kryptimi link Vieksnių ėjo Ceklio rytinė riba, kuri tęsėsi toliau pagal Ventą link Papilės. Nuo Papilės link Telšių, Liplaukės ėjo Ceklio pietinė riba (teisingiau -- pietrytinė) ir toliau eidama maždaug ta pačia kryptimi tik kiek daugiau pasukdama į pietus priejo prie Nemuno netoli Minijos žiočių.

Į vakarus nuo Dubysos tarp Karšuvos ir Ceklio buvo dar dvi žemaičių sritys: Medininkai ir Knituva. Knituva tainedidelė sritis į vakarus nuo Šiaulių srities tai tik maždaug Kelmės, Vainuvos, Šaukėnų, ir Kuršėnų valsčiai ir rytiniu Ventos krantu tarp Šiaulių srities ir Ceklio Knituva siauru ruožu pro Dabikinę nusitęsė iki Kuršo sienos.

Likusi žemaičių sritis, ir pati svarbiausia ji politiniai, ir stipriausia ji kariniai buvo Medininkai -- žemėlapyje pažymėta Nr. VII.

Medininkų ribos buvo maždaug tokios: šiaurinė -- su Cekliu, nuo Tryškių palei Virvytės upę maždaug iki Telšių toliau ta pačia kryptimi link Lieplaukės. Nuo ten

vakarinė riba irgi su Cekliu link Rietavo, Kvedarnos. Nuo Kvedarnos Medininkų riba prasidėjo su Karšuva ir ėjo į pietryčius Šilalės, Skaudvilės ir Eržvilokryptimi. Nuo Eržvilko prasidėjo Medininkų pietinė riba ir ėjo pro Vadžgirį, Stakius, Pagausanį, Čekiškę iki Josvainio prie Šušvės. Nuo ten prasidėjo Medininkų rytinė riba ir ėjo pagal Šušvės upę iki Pašūvio, maždaug 10 km. į vakarus nuo Baisiogalos (čia buvo riba su Upytės sritimi). Nuo Pašūvio pagal upės Šušvės aukštupį link Šiaulėnų, Tytuvėnų ir Pagrižuvio prie Dubysos buvo Medininkų riba su Šiaulių sritimi. Tada nuo Dubysos ir Kražantės upių santakos, pagal Kražantės upę pro Kražius iki Užvenčio ir toliau ta pačia kryptimi iki Tryškių buvo Medininkų riba su Knituvos sritimi. Medininkų šiaurinė riba nuo Tryškių jau aprašyta. Noriu pasitebėti -- čia suminėti miesteliai XIII a. pradžioje beveik visi dar ne egzistavo, bet pagal dabartinę Lietuvos žemėlapi, sritinė riba maždaug ten eity; tad jie paminėti kad palengvintų orientuotis. Taipogi noriu pastebėti, kad nors L.S. žemėlapyje ir nėra pasakyta, kad tas žemėlapis vaizduoja lietuvių ir prūsų žemes XIII a. pradžioje, bet taip reikia suprasti.

XIII a. prūsų žemės buvo Vokiečių Ordino nukariautos, o lietuvių srityse vyko Mindaugo vestas centralizacijos procesas ir sritinių kunigaikštijų prie Lietuvos prijungimas. Dabartiniai Lietuvos istorijos autoritetai teigia, kad Mindaugas originaliai buvo Deltuvos kunigaikštis, o jo brolis Dausprungas

-- Nalšėnų kunigaikštis, ir kad jie tas sritis gavo valdyti iš savo tėvo Lietuvos kunigaikščio: tad matyti kad tas lietuviškųjų žemių apjungimo procesas buvo pradėtas jau prieš Mindaugą. Mindaugas, tik vainikuodamasis iš popiežiaus gauta karūna Lietuvos karaliumi, susidarė neginčijamą juridinių pagrindą, antkurio jis atsistojė kaip neginčijamas visos valstybės suverenai.

Mindaugui pasipriešino du svarbieji sritiniai kunigaikščiai: Nalšėnų Daumantas ir Medininkų Treniota. Mindaugas buvo nužudytas, ir sekant rusų metraščių citata "Treniota načia kniažiti vo vsei zemle Litovskoi i v Žemoiti 1263" (Treniota pradėjo kunigaikščauti visoj Lietuvos žemėj ir Žemaitijoje).

Čia gavosi savotiškas paradoksas: Treniota prisidėjo prie lietuviškųjų žemių vienytojo Mindaugo nužudymo, bet būdamas Žemaitijos svarbiausiu kunigaikščiu ir paimdamas savo valdžion Lietuvą -- netiesioginiai tapo lietuviškųjų žemių vienytoju: sujungė Žemaitiją ir Aukštaitiją į vieną Lietuvos valstybę.

Labai teisingai pasakaitininkas prof. dr. Salys pastebi, kad "į galą XIII a. lietuviais jau vadinta visų žemių gyventojai. Plg eiliuotinės kronikos

Die Lettowen al zu hant (lietuviai iš viso ko die Sameiten sint genant (pavadinti Žemaičiais)

ir Petro Dusburgiečio:

Lethovini de Samethia" (Lietuviai iš Žemaitijos)

Gera išsiūtrėjus į sritinės Lietuvos ribas matyti, kad ji buvo suapima didelių upių: Nemuno, Neries, Merkio ir tik siaurame tarpe tarp Rudininkų ir Vilniaus (ca. 40 km. ilgio) jos krantus supo ir laistė mažesnė upė Vokė.

Žinant sritinės Lietuvos ribas, persasi išvada, kad tokia žemė, kuri iš visų keturių pusių yra didelių upių apsupta ir kurios krantai perdėm aplink vandenimis apliejami, buvo praminta Lietuva, o jos gyventojai -- lietuvininkai arba lietuviai. Veltui ieškoma vienos upės arba upeliuko, iš kurio būtų kilęs Lietuvos vardas; Lietuvos vardo kilmei priežastingos buvo kelios upės, kurių nei viena neturėjo Leita ar Lieta vardo, bet jų visų bendra fizinė situacija ir veikė sudarė natūralias sąlygas, kad žemės plotas esantis tarp Nemuno, Neries, Vokės, ir Merkio upių ir apgyventas vienos baltų giminės žmonių gavo vardą Lietuvą, t.y. pagal jų kalbą apliejama tų upių žemė.

Kuzavinio teorija -- kad Lietuvos vardas kilęs iš dešiniojo Nerio intako ištekančio iš Lietavos raisto, neatlaiko nei vietos, nei laiko kriteriumų. Tas upeliukas yra Nerio dešiniajam krante, o sritinė Lietuva yra buvusi Nerio kairiajam šone. Tas upe

-- Gal galėčiau gauti kitą celę?...

liukas dar buvo Deltuvos kunigaikštijos ribose XIII a. pradžioje (prie leiskime kad ir XII a.) kai sritinės Lietuvos vardas jau minimas Quedlinburgo analese ir rusų metraščiuose XI a. pradžioje, ir yra davinų teigimui, kad Lietuvos pereiginis vardas jau skandinavams ir rusams buvo žinomas bent IX amžiuje ir gal dar anksčiau. Arba kitaip sakant, pradžioje buvo sritinė Lietuva ir ji jau buvo vadinama tuo vardu, kai prie jos prisidėjo Deltuvos sritis, kurioje buvo ta Lietavos pelkė ir tie upeliukai, tad tvirtinti kad iš jų kilo Lietuvos vardas, yra tolygu tvirtinti kad iš duk-

tės gimė jos motina; priešingai tvirtinti, būtų daug įtikimiau.

HELP WANTED MALE

WANTED EXPERIENCED STRUCTURAL LAYOUT MAN. Steady work. Fringe benefits. Apply VULCAN IRON & WIRE WORK, INC. 13035 Hillview Ave. Fenkell — Myers Area Detroit, Mich. 313 — VE 8-0810 After 6 — 313 — LI 3-2849 (15-21)

1ST CLASS DIE MAKERS WANTED also MILL HANDS. Day shift, 58 hours, steady work. Fringe benefits. LEADING TOOL & DIE CO. 18026 Mt. Elliott Detroit, Mich.

Skaityk ir platink DIRVĄ

Lietuvių Fondo Taryba...

(Atkelta iš 5 psl.)

laisvės metais buvo tik svajonė. Pasinaudokime tuo kol dar nevēlu. Tuoj pat Lietuvių Fondas turėtų su jais sudaryti su tartis, kad jie sistematingai ir pilnai galėtų atsiduoti šiems darbams. Daugelis iš jų gyvena Europoje ar yra pensininkai ir už kuklų atlyginimą padarytų mūsų tautai didelį darbą.

Tokiais savo užmojais ir darbais Lietuvių Fondas daugiau įprasmintų Lietuvos Laisvės Kovos metus. Lietuvių visuomenė, matydama Lietuvių Fondo tikslų didingumą, dar daugiau įvertintų Lietuvių Fondo reikšmę ir dar noriau šiais mums brangiais metais jungtųsi į Lietuvių Fondo gretas.

Šioms mintims pritarė dr. Kazys Ambrozaitis ir dr. Gediminas Balukas. Tikėkimės, kad sekančiame Lietuvių Fondo posėdyje tai bus vienas iš pagrindinių svarstomų reikalų, nes ir Lietuvių Fondas savo konkrečiais darbais privalo tinkamai atžymėti Lietuvos Laisvės Kovos metus.

-- Aš nesuprantu. Jis ėjo pro šalį ir...!

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

RETA PROGA

įsigykite papiginta kaina šias knygas:

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALES RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

TIMELESS LITHUANIA

Owen J. C. Norem, B. D. L. L. D.

KAINA \$4.00

Knyga skirta lietuvių tautos kančioms, laimėjimams ir viltims, parašyta buv. JAV pasiuntinio Lietuvai.

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$15.00, bet Dirvos skaitytojai, naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 dol.

už keturias knygas.

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias į Kairę, Timeless Lithuania ir Alma Mater, už papigintą kainą -- 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje ir 50 c. pašto išlaidoms.

* LINAS STEMPUŽIS -- krepšinio žvaigždė. The Cleveland Press dienraštis kas savaitę pagerbia penkis iškiliausius vid. mokyklų krepšinio komandų žaidėjus. Praeitais savaitės iškilųjų žaidėjų tarpe pasirodė Brush High krepšinio komandos puoliko Lino Stempužio nuotrauka, iškeliant jo nuopelnus rungtynėse prieš Cleveland Heights High krepšinininkus. Iš 67 taškų Linas įmetė 20, kurių

14 paskutiniame periode. Šalia sportinių laimėjimų Linas Stempužis aktyviai reiškiasi ir tautinių šokių grupėje Grandinėle.

Linus yra Aldonos ir Juozo Stempužių sūnus.

VELYKINIAI ATVIRUKAI GAUNAMI DIRVOJE

Kaina: 10, 15, 25 c. Taip pat yra atvirukų Motinos Dienai, Vardo Dienai ir gimtadieniui.

REIKALINGAS BRAIŽYTOJAS,

prityręs pagal užsakymą gaminamų baldų projekte. Pastovus ištisiems metams darbas puikioje aplinkoje ir plačiomis perspektyvomis ateičiai. Tel. 292-7970.

(18-20)

Į CLEVELANDO LIETUVIUS

"... Juk be aukų ir be kovos
Laisvos nebuvo Lietuvos
Ne buvo amžiais ir nebus..."

Pradėjome 1968 Laisvės Kovos metus. Juos įprasminsime sustiprinta akcija Lietuvos Laisvės byloje ir kovoje už mūsų tautos nepriklausomą ateitį.

Šiai akcijai vadovauja mūsų centrinės institucijos, o jos sėkmingumas priklauso nuo visos mūsų visuomenės paramos ir kiekvieno jos nario prisidėjimo.

Metai iš metų JAV lietuviai rodo nepaprastą dosnumą. Mūsų kultūros išlaikymas, politinė akcija, religiniai ir tautiniai centrai, jaunimo židiniai, spauda, knygos, išvykos po visą pasaulį, suvažiavimai, premijos ir auga fondai yra pastatyti mūsų aukų plytomis.

Milijonų milijonai tų plytų yra vaizdas įrodymas nesiliaujančio mūsų visuotinio susipratimo ir rūpesčio tautos reikalais. Todėl Laisvės Kovos metu Jungtinio Finansų Komiteto (JFK) ir Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriai su pasitikėjimu kreipiasi į lietuvių visuomenę prašydami šiais Laisvės Kovos metais ypatingo dosnumo.

ALT ir JFK-to Clevelando skyriai sutaria, kad Vasario 16-tosios minėjimo proga ir ALT išsiuntinėtuose laiškuose prašomos aukos yra renkamos ALT. Tačiau aukotojas gali savo auką skirti ir JFK-tui tai įrašydamas lapelio ar voko atžymėtoje antroje (b) pozicijoje. JFK surinktos aukos yra skiriamos VLIK'o ir LB numatytiems uždaviniais šių sukaktuvinių metų proga atlikti.

Amerikos Lietuvių Tarybos ir Jungtinio Finansų Komiteto Clevelando skyriai

1918

1968

ALT CLEVELANDO SKYRIUS KVIEČIA VISUS!

SEKMADIENĮ, VASARIO 18

Pradžią 4 val. p. p.

Komp. Stasio Šimkaus "Atsisveikinimas su Tėvyne" aidės
vargonų garsais Naujos parapijos salėje

NAUJOS PARAPIJOS SALĖJE

18022 Neff Road

Tas kuo mes Clevelande didžiuojamės — Čiurlionio Ansamblio, kurio dainos skambėjo Vilniuje ir tremtyje, dideliu uolumu pasiruošė Lietuvos Valstybės Atstatymo 50 metų sukakties minėjimo meninei programai sekmadienį, vasario 18 d. naujos parapijos salėje.

Laikydamos savo privalumų tą istorinę tautos sukaktį minėti Clevelande, Ansamblio nesutiko niekur kitur vykti, kuo mes privalome džiaugtis.

Ansamblio vadovas A. Mikulskis ir valdyba džiaugiasi ansambliciais, kurie dainavę ankstyvose dienose padarė Ansamblių garsių Europoje ir šiame krašte, šios išskilmės proga suėjo į chorą programai išpildyti. Džiaugiasi ir jaunesniaisiais, kurie jau čia Clevelande, įstojo

tęsti Čiurlionio Ansamblio tradiciją — dainuoti. Daugelis jų nematė Lietuvos, bet meilė savo tėvų kraštui sieja juos Ansamblyje — ir jie gali save pareikšti lietuviškos dainos garsais.

Dalyvaujančiai publikai salėje naujybė bus specialiai įrengti vargonai, akompanuoti kantatai "Atsisveikinimas su Tėvyne". Kantatoje dalyvaus solistai: vietinė Juzė Kristolaitytė-Daugėlienė, chigagiečiai Roma Mastienė ir Algimantas Grigas. Jie dainuos ir keletą operos arijų.

Kadangi tikima salėje gausios minios, nevėluokite atvykti prieš 4 valandą po pietų, gauti geresnes vietas.

ĮŽANGA po \$1.50, \$3.00. Keletas vietų po \$5.00. Jaunimui su tėvais ir studentams nemokamai.

Kas tik lietuviais esame gimę — dalyvaukime šiame istoriniame minėjime!

• Europos sensacija šiuo metu yra La Toria, gražioji Unis The Great duklė, pasižymėjusi cirko artistė. La Toria išpildys akrobatiką ore be tinklo apsaugos. Tai pirmas jos pasirodymas Clevelande su Grotto cirku. Sekite skelbimus Dirvoje!

MADŲ PARODA

1968 m. vasario 14 d. trečiadienį, 8:00 val. v., Naujosios Parapijos didžiojo salėje įvyksta septynių mokyklų mados rengiama madų paroda. Rūbai FRANKLIN - SIMON krautuvės. Bus įvairių dovanų, laimėjimų ir po programos gražiai dekoruotoj apatinė salė kavitė. Modeliuotojomis pakviestos mokyklų vaikų mamytės, būtent: Nijolė

Balčiūnienė, Mirga Kizienė, Janė Motiejūnienė, Jadvyga Palūnienė, M. E. Yopko, M. Dempsey, M. Farrell, P. Bojce, E. Dalpiatz, J.A. Di Rando.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

PARDUODAMA

Kojinė siuvama mašina "Singer" — už 10 dol. Teirautis po 5 val. vak. telef. 541-7485.

• Išnuomojami seimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

REIKALINGA MOTERIS

bendram namų ruošos darbui. Arti autobuso. Shaker.

Tel. 464-0841

(17-19)

GERAS MŪRINIS NAMAS GERAM RAJONE

Richmond Hts. 3 miegamieji, garažas, gražus kiemas, geras susisiekimas. Mokesčiai metams tik \$334. Prašo \$25.900.

MR. SIRVAITIS

Wm. T. Byrne Real Estate KE 1-1080 — namai; MU 1-6100 — įstaiga

(17-19)

PARENGIMAI CLEVELANDE

VASARIO 17 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas jaunimui ir studentams Čiurlionio Ansamblio namuose, Pradžią 8 v.v. Bus trumpa programa ir šokiai. Rengia Akademinis Skautų Sąjūdis.

VASARIO 18 D. Lietuvos Valstybės Atstatymo 50 Metų

Sukakties Minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 24 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkeliš — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK ASARAS MASKVOJE	\$3.00
St. Yla — MODERNI Mergaitė	\$4.00
K. Donelaitis — METAI (THE SEASONS)	\$3.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
Red. K. Barėnas — TREČIOJI PRADALGĖ LITERATŪROS METRAŠTIS — kietais viršeliais	\$3.75
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškas dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŲRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (anglų kalba ir parašais)	\$6.00
A. Valčiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PADAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. SKEMOS RASTAI 1 tomas	\$6.00
R. Rasa — MEILĖ TRIKAMPYJE	\$3.00
Ant. Ramūnas — IS SUTEMŲ Į AUŠRĄ	\$6.00
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECIPES	\$2.00

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 936 East 185th St.
EN 1-1763 KE 1-7770
CLEVELAND, Ohio

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRIĖMIMAS PAS URUGVAJAUS PREZIDENTĄ

Naujasis Urugvajaus respublikos prezidentas Jorge Pacheco Areco (dešinėje), priimdamas diplomatinio korpuso sveikindimus, kalbasi su Lietuvos atstovu A. Grišonu.

Naujojo Urugvajaus prezidento žmona su diplomatų žmonomis priėmė prezidentūroje. Stovi iš kairės: Kanados, Honduro atstovų žmonos, prezidentienė Pacheco Areco, Lietuvos atstovo Grišono žmona ir P. Korėjos atstovo žmona.

• Čekų kalba leidžiamas Katolik, Chicagos savaitraštis, įsidėjo ilgesnį ELTA biuletenio straipsnį apie religinius persekiojimus Lietuvoje. Ta proga tilpo ir kita informacija apie Lietuvą ir Baltijos valstybes bei jų padėtį okupacijoje.

• Jonas Stankūnas sausio 11 d. įgijo Master of Civil Engineering laipsnį. Jis baigė Manhattan College ir Cooper Union for the Advancement of Science and Art, New Yorke, kur jo darbas "Plastic Analysis of Redundant Truss Structures" buvo įvertintas labai gerai. Jaunasis inžinierius priklauso American Society of Civil Engineers ir žada studijas tęsti aukštesniam laipsniui.

Abu su žmona Giedre yra aktyvūs Korp! Neo-Lithuania New Yorke nariai.

DEMESIO DIRVOS SKAITYTOJAMS CHICAGOJE

MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, turįs ilgametę praktiką, tiksliai, tvarkingai ir greitai užpildo įvairius INCOME TAX blankus. Adresas: 4259 So. Maplewood, Chicago, Ill., tel CL 4-7450 arba YA 7-2046. Kasdien 9-8 val.

CHICAGO

• Jubiliejinis Vasario 16-tos minėjimas mums nėra pramoga, o didinga Nepriklausomybės atkūrimo šventė. Tik atidžiūvusiam nuo lietuviško kamėno, tas gali neberūpėti. Išlaidos ar neturėjimas laiko — nėra pasiteisinimas. Pavergtų tautų savaitės minėjimuose būdavom skaitlingiausi ir vieningi. Kad nepažeistume lietuvių garbę, vasario 18 d. nevēluodami perpildykime Civic Operos rūmus.

• Chicagos Lietuvių Taryba paruošė ir mūsų didžiosios šventės metu išleids virš 60 pusl. (be skelbimų) leidinį, kuris apima aukštų JAV pareigūnų deklaracijas, kantatos turinį, programą ir kt. vertingą medžiagą. Šis leidinys ir suvenyrinis ženkliukas bus įteikiamas į minėjimą atvykusiems nemokamai prie įėjimo.

• Dr. Bruno Valadka, Chicagoje, atsiuntė Lietuvii Fondui \$500.00, papildydamas savo įnašą iki \$1.000.00.

LF adresas: 6643 South Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

• Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris ir Korp! Neo-Lithuania Chicagoje, rengia š. m. vasario mėn. 24 d. užgavėnių blynų vakarą Balio Pakšto salėje (2801 W. 38). Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais, karštais blynais ir įvairiais skanėstais. Įėjimas su vakariene 5 doleriai, studentams — 3 doleriai. Šokiams grieš pilno sąstato Balio Pakšto vadovaujamas orkestras. Pradžiai 8 val. vakaro. Užsakymus priima dr. Antanas Kalvaitis (6801 So. Washtenaw Ave. Telef.: PR 6-8425) staliukai: po 4, 8 ir 10 asmenų. LTA Sambūrio Valdyba

VASARIO 16 NEW YORKE

New Yorko burmistras atsisakė
priimti lietuvių delegaciją...

ALTaryba New Yorke 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo iškilmingam minėjimui baigia paskutinius paruošiamuosius darbus. Minėjimas įvyks vasario 18 d.

New Yorko ALT, kuri šiais metais vadovauja Albertas Ošlapas, deda visas pastangas, kad Vasario 16, šiais jubiliejiniais metas būtų ne tik didžiojo New Yorko lietuviams susikaupimo ir patriotinio pakilimo šventė, bet taip pat rastų tinkamą atgarsį kitataučiuose bei amerikoniškoje spaudoje.

Stebint spaudoje kitų kolonijų pasiruošimus, kuriuose miestų burmistrai, gubernatoriai bei valdžios pareigūnai ta proga skelbia atitinkamas proklamacijas, leidžia prie miestų rotušių iškelti lietuviškas vėliavas, newyorkiečiams kyla džiaugsmas, bet kartu ir pavydas. Mes čia New Yorke tokių galimybių neturime. Miesto burmistras J. Lindsay — respublikoniškas liberalas, į tarybos laišką, prašant audiencijos ir proklamacijos, per savo nežinia kelintos eilės tarnauto-

• Šių metų Vasario šešioliktosios minėjime ilgų kalbų nebus. Neilgas, pagrindines kalbas Civic Operos rūmuose pasakys JAV senatorius Vance Hartke ir Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas. Po akademinės programos bus išpildoma J. Gaidelio kantata "Kovotojai".

• Ložės į šventės minėjimą jau nusipirko: ALT pirm. E. Bartkus, "Paramos" savininkai J. Janušaitis ir J. Mažeika, prekyb. J. Lieponis, bankin. J. Kazanauskas, bankin. J. Mackevičius, Br. Bagdonas, dr. N. Kraucel, laid. dir. Evans.

• Dail. J. Daugvila, talkininkaujant p. Giedraičiui, sutiko padaryti scenos apipavidalinimą jubiliejiniam minėjimui, vasario 18 d., 3 v. p. p. Civic Operos rūmuose.

DAYTON

VASARIO 16 ŠVENTĖ

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 50-ties metų sukaktį Daytono lietuviai pasiryžo minėti itin iškilmingai. Kadangi laukiama daug svečių amerikiečių ir lietuvių iš kitų artimesnių kolonijų: nebeapsitenkinta šv. Kryžiaus parapijos sale, talpinančia apie 300 žiūrovų, bet gauta erdvesnė neseniai įrengta Lietuvių Klubu salė — 922 Valley St. (netoli šv. Kryžiaus parapijos).

Pagrindinę kalbą pasakys Tėv. G. Sabataitis SJ, iš Cincinnati, o meninę programą atliks Lietuvių Tautinių šokių ansamblis "Grandinė" iš Clevelando, vadovaujama Liudo Sagio.

Aplinkinių kolonijų lietuviams pageidaujant, minėjimo dieną, t. y. vasario 18, iškilmingos šv. Mišios bus laikomos šv. Kryžiaus bažnyčioje 1-mą val. p. p., o iškilmingas posėdis ir meninė programa prasidės 2:30 val.

Minėjimą rengia Lietuvių Rymo Katalikų Draugijų Sąjūdis. (dj)

ją Mr. Kaplan pranešė, kad jis tarybos delegacijos nepriims ir deklaracijos neskelbs. Iš gubernatoriaus Nelson Rockefeller kol kas įkreipmąsi dar negautas joks atsakymas. Panaši padėtis yra ir su žymiaisiais New Yorko senatoriais. Didžioji New Yorko spauda visada buvo šykšti ir sunkiai prieinama ne tik lietuviams, bet taip pat ir kitoms tautinėms grupėms, kurios kovoja prieš komunizmą ir siekia savų kraštų išlaisvinimo iš sovietų okupacijos.

Nežiūrint nepalankių aplinkybių bei nepalankių mums pareigūnų, turime ir draugų. Draugų, kurie supranta mūsų siekimus, supranta mūsų pastangų prasnę siekiant atstatyti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Supranta komunizmą ir jo pavojų Amerikai. Vienas tokių draugų yra ilgametis JAV atstovų rūmų narys J.J. Rooney. Jis ir bus pagrindinis kalbėtojas anglų kalba Vasario 16 minėjimo akademijoje. Be J.J. Rooney dar 3 New Yorko kongresmanai dalyvaus minėjime. Lietuviškai pagrindinę kalbą pasakys Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas. Į pamaldas šv. Patriko katedroje yra pakviesti New Yorke reziduoją užsienio konsularinės tarnybos nariai, bei Jungtinių Tautų mums draugiškų misijų šefai. Dalis jų jau pranešė apie savo dalyvavimą pamaldose.

Minėjimo iškilmes vasario 18 d., 10 val. ryto prasidės pamaldomis šv. Patriko katedroje Manhattan (5 ave ir 50 St.). Iškilmingas mišias laikys New Yorko vyskupas E. Swanstrom, pamokslą sakys tėvas G. Kijauskas, S.J. lietuvių jėzuitų provinciolas iš Chicagos Pamaldas tvarkys kun. J. Gurinskas, Aušros Vartų parapijos klebonas. Organizacijos pamaldose dalyvauja su vėliavomis.

Minėjimo akademija prasidės 4 val. po pietų Irving High School salėje, 40 Irving Place Manhattan. Mokykla yra tarp 16 ir 17 St. East Irving Place ir 3 Ave. Požeminio traukinio stotis — Union Sq.

Meninę akademijos dalį išpildys iškiliausi mūsų artistai. Solistas St. Baras akomponuojant pianistei A. Kepalaitei dainuos liaudies dainas ir operų arijas. Literatūrinį montażą, kuri paruošė poetas Nykailiūnas, režisuojant Jurui Bleikaičiui, išpildys aktorai: Vincė Jonuškaitė ir Henrikas Kačinskas.

ALTaryba New Yorke tiki, kad šioje mums brangioje šventėje dalyvaus visi New Yorko lietuviai.

Parodykime, kad esame gyvi, aktyvūs ir gaušs kovoje dėl laisvės. Įrodykime, kad tie kurie mus skaldo, kurie visomis priemonėmis siekia užslopinti mūsų kovos ryžtą Nepriklausomos valstybės atstaty-

KONCERTUOS NEW YORKE

Snuikininkės Elenos Kuprevičiūtės-Bergen pirmas oficialus debiutas koncertas Town Hall salėje [vyks š. m. kovo 17 d., sekmadienį, 5:30 vakare. Programoje bus atliekami Dello Joio, Faure, Bacho, Gaidelio ir Ravelio kūriniai. Programai akomponuoja pasižymėjusi Amerikoje ir Europoje jauna pianistė Anne Koscielny. Šį koncertą ruošia amerikiečių agentūra.

mui -- klysta. Gausiu dalyvavimu pademonstruokime, kad esame vieningi, nesuskaldomi ir nepavargę kovoje. (jb)

ROCHESTER

ACIŲ AUKOTOJAMS

Lietuvos kariuomenės įkūrimo minėjimo metu, po dr. A. Stankaičio įdomios kalbos apie laisvės kovų dalyvių didelius Lietuvai nuopelnus, buvo renkamos aukos karo-invalidams sušelpiti ir Nežinomo Lietuvos Kario įnašui L. F. papildyti. Ačiū susirinkusiųjų ir minėjime nedalyvavusių dosnumui. Aukų surinkta ir pasiūsta: Karo-Invalidų Draugijai \$30 ir Lietuvių Fondui Nežinomo Kario

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiai reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniai žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpa, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U. S. A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. 1/2 metų).

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.